

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพสาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์
โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ
ปีการศึกษา 2527-2529

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญาบัตร
ของ
สาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง

11 พ.ค. 2535

๒๕๓๕

เสนอกรมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า
ปัญหาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2532

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

178726

การศึกษามลพิษสำเริงการศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพสาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์
โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ
ปีการศึกษา 2527-2529

บทคัดย่อ
ของ
สาริต ทิมวัฒนบรรเทิง

เสนอคอมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
กุมภาพันธ์ 2532

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาและความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีหอหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์ จากโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์ ในปีการศึกษา 2527 ถึงปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ จำนวน 664 คน ได้จากการสุ่มในแต่ละสาขาวิชาและปีที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละปี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามสภาพส่วนตัวของผู้สำเร็จการศึกษา ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีหอหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์ รวมทั้งความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงาน

ผลการวิจัยพบว่า

ผู้สำเร็จการศึกษามีช่วงเวลาการว่างงานอยู่ในระยะแค่ 6 เดือน ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่เข้าศึกษาต่อจำนวนมากที่สุด และจะทำงานในหน่วยงานของเอกชน (61.14%) รายได้ส่วนใหญ่อยู่ในระหว่าง 2,000 - 3,000 บาทต่อเดือน ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรในเรื่องการเรียนการสอน เห็นว่า หลักสูตรสอนให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เนื้อหาของวิชามีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ หลักสูตรเน้นภาคปฏิบัติและการนำไปใช้ ระดับค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง (3.67% ขึ้นไป) ส่วนในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตรวิชาชีพกับวิชาเลือกเสรี มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (3.04) ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องเนื้อหาวิชา ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่า เนื้อหาวิชาเหมาะสมเฉพาะเนื้อหาวิชาชีพ เนื้อหาวิชามีความสัมพันธ์กับภาคปฏิบัติ และเนื้อหาวิชาต่าง ๆ มีความสอดคล้องกัน แต่ต้องการให้นั้นเนื้อหาในค่านความทันสมัยในการนำมาประกอบอาชีพ ตลอดจนให้ทันสมัยกับความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่า สภาพการเรียนการสอนโดยทั่วไปอยู่ในค่าเฉลี่ยสูง ในด้านผู้สอนและเทคนิคของชมวนการการเรียนการสอน มีความต้องการสถานที่ในการฝึกปฏิบัติและเทคนิคในการบูรณาการเนื้อหาวิชาสามัญกับวิชาชีพ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงาน เห็นว่า งานที่ทำต้องใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ความสามารถในการตัดสินใจ และการนำความรู้ที่ได้ในระหว่างเรียนมาใช้ แต่ความเพียงพอของทักษะค่อนข้างจะน้อย ปัญหาที่เกิดขึ้นในการทำงาน ต้องการฝึกทักษะในการปฏิบัติงานในระหว่างเรียนให้มากขึ้น และในการทำงานต้องการความรู้เพิ่มเติมในระหว่างปฏิบัติงาน และต้องปรับปรุงความรู้ให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาในเรื่องการทำงานก็คือ ต้องการความรู้เกี่ยวกับงานที่ทำเพิ่มเติม และต้องการฝึกทักษะเกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น

A FOLLOW - UP STUDY ON VOCATIONAL CERTIFICATE GRADUATES IN
FINE ARTS AND COMMERCIAL ARTS OF THE THAI VICHITSILF SCHOOL
IN B.E. 2527-2529

AN ABSTRACT
BY
SATHIT THIMWATBUNTHONG

Presented in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
February 1989

The purpose of this study was to investigate graduates' work environment and opinion of vocational certificate graduates in Fine Arts and Commercial Arts of Thai Vichitsilp school. The sample group, randomly selected from each major field and graduate year, comprised 664 students in Fine Arts and Commercial Arts of the Thai Vichitsilp school of school year 1984 - 1986. The questionnaire, used in collecting data, had three parts, namely ; personal information, opinion toward vocational certificate course in Fine Arts and Commercial Arts, including work environment.

Major findings were as follows. The graduates were unemployed for 6 months before getting jobs. Most graduates preferred their continuing education and the ones who employed often worked in private organizations (61.14%), which their salaries ranged about 2,000--3,000 bath per month.

However there were high degree in course instruction's opinions (more 3.67%) namely ; the course instruction made up their creativities, subject content was related to continuing education and the course was emphasis on procedure and application. But there were low degree of opinions (3.04%) in relationship between vocational course and free elective course. The graduates' opinions about subject content were

- (1) subject content was only appropriate with subject vocation
- (2) subject content was related to procedure and relevant to each other. But they preferred to emphasize on modernization of vocation performing, including relevantly adjust to technological changes.

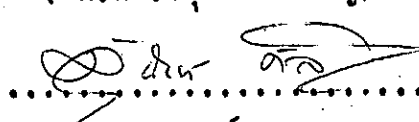
Graduates opinions about instruction in general were high in the instructor and technique of instructional process. They preferred workshop site and technique of integrating general subject content and vocation subject content. Their opinions about working were that the works they had been doing had to use creativities, decision making abilities and knowledge application, unfortunately they had less appropriate skill.

They wanted to practice more skill in work performing during their school years and required in-service additional knowledge, including revised in relevant to technological changes : Finally, graduates need in working were that they required knowledge about additional work and wanted to practice competency skill in work performing.

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ใต้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้.

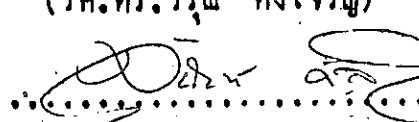
คณะกรรมการที่ปรึกษา

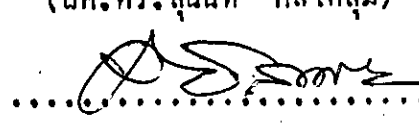
 ประธาน
(รศ.ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ)

 กรรมการ
(ผศ.ดร.สุนันท์ สลโกสุม)

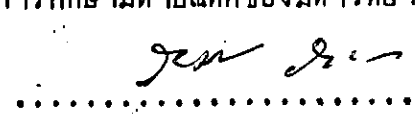
คณะกรรมการสอบ

 ประธาน
(รศ.ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ)

 กรรมการ
(ผศ.ดร.สุนันท์ สลโกสุม)

 กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผศ.วินัย ไสุมณี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร.สมพร บัวทอง)

วันที่...10...เดือน...มีนาคม...พ.ศ...2532...

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยซาบซึ้งในพระคุณของรองศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ กิ่งเจริญ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุนันท์ ศลโกสุม คณะกรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์
วินัย ไสมศิริ กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ ที่เมตตาให้คำปรึกษา แนะนำข้อคิดเห็น
ที่มีคุณค่าต่อการวิจัยด้วยความเสียสละ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ
ที่นี้ ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มะลิฉัตร เอื้ออานันท์
และคุณลินี ณ นคร ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาเกี่ยวกับแบบสอบถาม พร้อมทั้งได้ตรวจและ
แก้ไขให้ดีขึ้น

คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอบพระคุณเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ คุณพ่อ
คุณแม่ และคุณครูอาจารย์ ผู้ซึ่งได้วางรากฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัยตลอดมา

สาธิต ทิมวัชรบรรเทิง

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์
ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกพระคุณในครั้งนี้

สารบัญ

บท	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ความสำคัญของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ประวัติความเป็นมาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของโรงเรียน ไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ	10
การประเมินผลหลักสูตร	14
ขอบเขตของการประเมินผลหลักสูตร	16
ขั้นตอนการประเมินผล	18
การศึกษาค้นคว้าสู่การศึกษาค้นคว้า	20
จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	21
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า	27
3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
การวิเคราะห์ข้อมูล	37

บทที่	หน้า
เกณฑ์การให้คะแนน	38
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	62
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	62
กลุ่มตัวอย่าง	62
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	62
การวิเคราะห์ข้อมูล	63
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
อภิปรายผล	68
ข้อเสนอแนะ	72
บรรณานุกรม	73
ภาคผนวก	80

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนผู้สำเร็จอาชีวศึกษาประเภทสาขาวิชาจิตรศิลป์และสาขาศิลป์ประยุกต์ ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้งแก่ปีการศึกษา 2527 - 2529	2
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามสาขาและปีการศึกษาที่ สำเร็จการศึกษา	35
3 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ	37
4 สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับสาขาที่สำเร็จการศึกษา เพศ และอายุ จำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา	43
5 สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาลงจากสำเร็จการศึกษา จำแนกตาม ปีการศึกษาที่สำเร็จ	45
6 สถานภาพของสถานที่ทำงาน จำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา	46
7 สถานภาพในค่านายใจประจำเดือน จำแนกตามสถานภาพการทำงาน	47
8 สถานภาพด้านระยะเวลาระหว่างจบการศึกษากับการมีงานทำ จำแนก ตามปีการศึกษาที่จบ	48
9 สถานภาพด้านระยะเวลาของการปฏิบัติงาน	49
10 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร	50
11 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่บรรจุในหลักสูตร	52
12 ความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาที่บรรจุในหลักสูตร	53
13 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน	54

14	ความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาด้านการเรียนการสอน	56
15	ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการทำงาน	57
16	ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการทำงาน	59
17	ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการทำงาน	60

บทนำ

ภูมิหลัง

แนวความคิดในการจัดการอาชีวศึกษาในโรงเรียน ได้เริ่มมีขึ้นภายหลังจากที่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงตั้งโรงเรียนแห่งแรกสำหรับราษฎรขึ้น ที่วัดมเหยงคณ์ ในปี พ.ศ. ๒๔๒๗ (สมชัย วุฒิปรีชา. ๒๕๑๕ : ๕๐) ปรากฏว่ามีผู้เข้าเรียนหนังสือมากเกินกว่าที่โรงเรียนจะรับไว้ได้ทั้งหมด ดังนั้นพระองค์จึงมีพระราชประสงค์จะให้เด็กได้เล่าเรียนวิชาชีพเพื่อเป็นทางเลี้ยงชีพต่อไป จึงได้โปรดให้สมเด็จพระบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และพระยาวิสุทธิสุริยศักดิ์ เป็นผู้ดำเนินการจัดการอาชีวศึกษาในโรงเรียนขึ้นในรูปของ "การศึกษาพิเศษ" ซึ่ง ได้แก่ การอาชีวศึกษา นั่นเอง

การอาชีวศึกษาเป็นการให้ความรู้แก่บุคคลเพื่อไปประกอบอาชีพ (ชูใจ ศรีวิรัตน์ และชนุ แสงศักดิ์. ๒๕๑๗ : ๗๒) หรืออาจจะกล่าวอีกอย่างหนึ่งว่า การอาชีวศึกษา คือ การใช้พื้นฐานวิชาชีพที่ประกอบไปด้วยความรู้และความชำนาญในอันที่จะให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจ (บุศรินทร์ ปัทมาคม. ๒๕๑๗ : ๓๔) เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ดังนั้นนโยบายการศึกษาตามแผนการศึกษาชาติทุกฉบับ จึงได้มีการเน้นการอาชีวศึกษาเป็นสำคัญ โดยกระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่โดยตรงต่อการส่งเสริมงานด้านอาชีพ และกรมอาชีวศึกษามีหน้าที่ในการให้การฝึกฝนวิชาชีพ (พงศ์ศักดิ์ วรสุนทรโรสด. ๒๕๑๗ : ๘๖) วิชาชีพด้านอาชีวศึกษามีหลายประเภท ได้แก่ วิชาชีพเกี่ยวกับเกษตรกรรม คหกรรม พาณิชยกรรม ช่างอุตสาหกรรม และศิลปหัตถกรรม และจากผลการวิจัยของ ศรีกาญจน์ สีมานุส ที่ศึกษาเรื่องอาชีวศึกษากับความคงการของสังคม พบว่า ประเภทวิชาชีพที่ผู้ปกครองนิยมส่งบุตรหลาน

เข้าศึกษาค่อนข้างมากที่สุดคือ ข้างกลและพาณิชยการ สำหรับวิชาชีพด้านศิลปกรรมนั้นได้รับความนิยมน้อยในลำดับที่ 5 (ศรียาญจน์ สิมากุล. 2517 : 65) แสดงให้เห็นว่า วิชาชีพด้านศิลปกรรมเป็นที่นิยมน้อย อย่างไรก็ตามก็ยังมีผู้สำเร็จอาชีวศึกษาประเภท สาขาวิจิตรศิลป์และสาขาวิชาศิลปประยุกต์อยู่เป็นจำนวนไม่น้อย ทั้งแสดงในการวาง

การวาง จำนวนผู้สำเร็จอาชีวศึกษาประเภทสาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์ใน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ทั้งแก่ปีการศึกษา 2527 - 2529

ปีการศึกษา	สังกัดกรมอาชีวศึกษา		สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน	
	วิจิตรศิลป์	ศิลปประยุกต์	วิจิตรศิลป์	ศิลปประยุกต์
2527	409	135	802	279
2528	490	191	409	447
2529	409	135	*	*

* หมายถึง ไม่มีข้อมูล

รายงานจากการงานนี้ ได้จากการสำรวจผู้สำเร็จอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2527 - 2529 ของกองแผนงาน กรมอาชีวศึกษา (2529 : 9) และสถิติจำนวนผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีการศึกษา 2527 - 2528 และของสำนักงานการศึกษาเอกชน (2527 : 3)

จากการงานนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้สำเร็จการศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนมีจำนวนน้อยลงมากในสาขาวิจิตรศิลป์ แต่ในสาขาศิลปประยุกต์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น จึงเป็นที่น่าสังเกตว่า สาขาศิลปประยุกต์อาจจะมีแนวทางในการประกอบอาชีพได้สำเร็จดีกว่าสาขาวิจิตรศิลป์

โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวจะเป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน ซึ่งจัดการศึกษาค้นคว้าศึกษาประเภทวิชาศิลปกรรม และหัตถกรรม ทั้งสาขาวิชา วิจิตรศิลป์และสาขาวิชาศิลปประยุกต์ มาตั้งแต่วันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2517 (ไทยวิจิตรศิลป์อาชีว. 2517 : 5) โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เพื่อบำรุงรักษาศิลปทางการช่างของไทยไว้ และส่งเสริมวิวัฒนาการ ก้าวไปตามความเจริญของโลก
2. เพื่อให้เป็นสถานศึกษาเผยแพร่ความรู้ความชำนาญในการช่างของไทยและ ของต่างประเทศ
3. เพื่อส่งเสริมศิลปการช่างของไทยให้เป็นที่ยอมรับยกย่องทั้งภายในและภายนอก ประเทศ

การให้บรรลุมติวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวได้จัด วางแนวหลักสูตรการศึกษาที่เรียกว่า หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียน ไทยวิจิตรศิลป์อาชีว สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน โดยมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตรดังนี้

1. เพื่อส่งเสริมการศึกษาและเผยแพร่ความรู้ในสาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์ (ในแขนงวิชาจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ออกแบบตกแต่ง ออกแบบพาณิชย์ศิลป์ และออกแบบผลิตภัณฑ์ แก้วที่สนใจและมีใจรักในวิชานี้)
2. เพื่อให้ผู้ที่ศึกษาจนสำเร็จตามหลักสูตรนี้มีความรู้ความชำนาญในสาขาวิชาวิจิตรศิลป์และสาขาวิชาศิลปประยุกต์เพียงพอที่สามารถจะนำไปประกอบอาชีพโดยตรงได้
3. เพื่อให้ผู้ที่เรียนจบหลักสูตรนี้แล้วประสงค์จะเข้าศึกษาต่อชั้นอุดมศึกษา มีความรู้ทางวิชาสามัญเทียบเท่าประโยคเตรียมอุดมศึกษา และมีพื้นความรู้ในทางวิชาศิลปะ หอจะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย (ไทยวิจิตรศิลป์อาชีว. 2517 : 12)

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรดังกล่าวได้เริ่มใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2517 การจัดการ ศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวมีทั้งวิชาศิลปะและ วิชาสามัญหรือวิชาการศึกษา โดยวิชาสามัญนั้นได้ดำเนินการตามหลักสูตรมัธยมศึกษา

คอนปลายสายอาชีพ (มัธยมศึกษาปีที่ 4-5-6 และ ปวช.) ของกระทรวงศึกษาธิการ มาโดยตลอด สำหรับวิชาศิลปะและวิชาสามัญนั้นคงใช้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยในด้านการวัดผลและรายวิชาเพื่อให้สอดคล้องกับการศึกษาในระบบหน่วยกิต หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ไทยวิจิตรศิลป์อาชีพะ. 2517 : 19) การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรทางด้านศิลปะได้จัดทำเพียงบางส่วน แต่ไม่ได้มีการประเมินผลหลักสูตรชัดเจน รวมไปถึงไม่มีการศึกษาคำว่าหลักสูตรที่ใช้นั้นมีสัมฤทธิ์ผลเพียงใด

จุดมุ่งหมายประการสำคัญประการหนึ่งในการประเมินผลหลักสูตรคือ การที่จะรู้ว่าผลผลิตซึ่งได้แก่ผู้เรียนเป็นอย่างไร (ทิศนา แชนมณี. 2519 : 14) และการที่จะให้บรรลุจุดมุ่งหมายเช่นนั้นได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับที่การพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนในแต่ละปีการศึกษาเท่านั้น แต่ควรจะได้มีการศึกษาคำมูลความสำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรนั้น ๆ ด้วย เพื่อจะได้ข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับการประเมินผลและเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป (ยุพา ยุคมศักดิ์. 2515 : 18)

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีพะได้ผลิตผู้มีความรู้ความสามารถทางศิลปะมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2517 จนถึงปัจจุบัน และได้มีผู้สำเร็จการศึกษาคามหลักสูตรดังกล่าวจนถึงปีการศึกษา 2529 เป็นจำนวนทั้งสิ้น 6,380 คน (กรมอาชีวศึกษา. 2529 : 10) โดยที่ยังไม่เคยได้มีการศึกษาและศึกษาคำมูลความสำเร็จการศึกษา และเนื่องมาจากการวิจัยในระดับนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สาขาวิจิตรศิลป์ มีจำนวนผู้ศึกษาลดน้อยลง ทำให้มีข้อสงสัยว่าในปัจจุบันผู้สำเร็จการศึกษาเหล่านี้ได้ทำงานในหน้าที่ใด หรือในหน่วยงานใดมากน้อยอย่างไร จุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนหรือไม่ และหลักสูตรที่ใช้อยู่สามารถจะผลิตกำลังคนได้ความความต้องการของตลาดแรงงานและสังคมเพียงใด ดังนั้นในการวิจัยศึกษาคำมูลความสำเร็จการศึกษานั้นเป็นการศึกษาที่มุ่งหาข้อมูลพื้นฐานที่สำคัญที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง สาขาวิจิตรศิลป์และ

สาขาศิลปะประยุกต์ได้เป็นอย่างดี นอกจากนั้นการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ทำให้มีข้อมูลเกี่ยวกับการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาที่ได้นำมาทำงานสาขาวิชาที่ไปศึกษาไปหรือไม่ ผู้สำเร็จการศึกษาใช้ความรู้ที่เรียนไปมากน้อยอย่างไร และการไปทำงานในสาขาวิชานั้น จะมีโอกาสใช้ความรู้ได้ลงอย่างไร การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษานี้สามารถช่วยตอบปัญหาต่าง ๆ ความที่กล่าวข้างต้นได้ ซึ่งจะสามารถช่วยแก้จุดอ่อนเกี่ยวกับการวางแผนเพื่อพัฒนากำลังคนได้อีกด้วย (วรรณภรณ์ บวรศิริ, ม.ป.ป. : 2)

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาจิตรศิลป์และสาขาศิลปะประยุกต์ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ จึงมีความสนใจและต้องการที่จะศึกษาเกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ เหล่านั้น และเพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะให้สอดคล้องและตรงตามความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาจิตรศิลป์และสาขาศิลปะประยุกต์ จากโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาจิตรศิลป์และสาขาศิลปะประยุกต์ในด้านหลักสูตรเนื้อหาวิชา และการเรียนการสอนจากโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบสถานภาพการดำเนินงาน ปัญหาและความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาอันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปะประยุกต์ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นข้อมูลพื้นฐานที่จะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปะประยุกต์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

1. ประชากร เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปะประยุกต์ในปีการศึกษา 2527 ถึงปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ จำนวน 1,328 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปะประยุกต์ในปีการศึกษา 2527 ถึงปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ จำนวน 664 คน ซึ่งได้มาจากกลุ่มแบบหลายชั้นซ้อน (multistate random sampling) โดยใช้สาขาและปีการศึกษาเป็นขั้นของการสุ่ม ในแต่ละปีการศึกษาทำการสุ่มผู้สำเร็จการศึกษาระดับปีการศึกษาละ 50 เปอร์เซ็นต์ โดยการสุ่มอย่างง่าย

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปะประยุกต์ หมายถึง ผู้สำเร็จการศึกษาคามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปะประยุกต์ พุทธศักราช 2524 ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน
2. สาขาวิจิตรศิลป์ หมายถึง สาขาวิชาทัศนศิลป์ ซึ่งได้แก่ วิชาจิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ศิลปะประจำชาติ
3. สาขาศิลปะประยุกต์ หมายถึง สาขาวิชาที่นำความงามทางทัศนศิลป์ไปสร้างสรรค์งานศิลปะที่มีประโยชน์ใช้สอยเพื่อสนองความต้องการของสังคมในรูปของเศรษฐกิจและการค้า
4. สถานภาพการทำงาน หมายถึง ลักษณะงานที่ผู้สำเร็จการศึกษาได้ประกอบอาชีพอยู่ โดยได้รับรายได้แบ่งเป็น 4 ประเภทของอาชีพคือ อาชีพรับราชการ อาชีพรัฐวิสาหกิจ อาชีพอิสระ และอาชีพเอกชน
 - 4.1 อาชีพรับราชการ หมายถึง งานที่ทำโดยต้องผ่านขั้นตอนการสอบบรรจุหรือคัดเลือกเข้ารับราชการในตำแหน่งทางข้าราชการครู ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนทุกกระทรวง ทบวง กรม ซึ่งมีตำแหน่งทางช่างศิลป์ นายช่างศิลปกรรม นักวิชาการช่างศิลป์ หรืองานที่เกี่ยวข้องกับศิลปะ
 - 4.2 อาชีพรัฐวิสาหกิจ หมายถึง งานที่ทำโดยต้องผ่านการทดสอบวิธีใดวิธีหนึ่ง ซึ่งมีระบบการทำงานทั้งราชการและกึ่งเอกชน
 - 4.3 อาชีพอิสระ หมายถึง งานที่ทำเป็นประจำโดยส่วนตัวที่มีรายได้และลักษณะของงานมิได้อยู่ใต้อำนาจบังคับบัญชาของบุคคลใด ผู้ทำงานจะเป็นผู้จัดการบริหารงานของตนเอง

4.4 อาชีพเอกชน หมายถึง งานที่ทำเป็นประจำในสถานซึ่งอยู่ใต้งบประมาณของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือกลุ่มบุคคลที่กำหนดไว้เป็นส่วนบุคคลหรือบริษัทจำกัด

5. ความคิดเห็นต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หมายถึง ความคิดเห็นที่ผู้สำเร็จการศึกษาผ่านการศึกษามาแล้วเกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหาวิชา การเรียนการสอน สถานภาพการทำงาน ปัญหาในการทำงาน และความทองการในการทำงาน

5.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร หมายถึง สภาพของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ความสัมพันธ์ ความต่อเนื่องในแต่ละส่วนของโครงสร้างในหลักสูตร ซึ่งวัดโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

5.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจากการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน หรือเนื้อหาที่ก่อให้เกิดผลในด้านการเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลักสูตร และความทองการด้านเนื้อหาวิชา รวมถึงความคิดที่เกี่ยวกับเนื้อหาในเรื่องที่จะก่อให้เกิดการปรับปรุงด้านเนื้อหาวิชา ซึ่งวัดโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา

5.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน หมายถึง สภาพการจัด การเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมินผลด้านการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่ปรารถนาจะให้มีการปรับปรุงแก้ไข การเรียนการสอนเกี่ยวกับการจัด ซึ่งวัดโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน

5.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงาน หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจากการนำความรู้ ทักษะ ตลอดจนความคิดในการปฏิบัติงานในสถานปฏิบัติงานของผู้จบแบบสอบถาม ซึ่งวัดโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงาน

5.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำงาน หมายถึง สภาพปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในขณะที่ปฏิบัติงานอยู่ ซึ่งวัดโดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาในการทำงาน

5.6 ความคึกเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการทำงาน หมายถึง สภาพที่เกิดจากความต้องการในการเพิ่มพูนความรู้ ทักษะ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานปฏิบัติงาน ความความคึกของบัณฑิตในทางปฏิบัติงาน ซึ่งวัดโดยใช้แบบสอบถามความคึกเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำงาน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาจิตรศิลป์และสาขาศิลปะประยุกต์ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ ดังนั้นในบทนี้ ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้คือ ประวัติความเป็นมาของการใช้หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาจิตรศิลป์และสาขาศิลปะประยุกต์ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ การประเมินผลหลักสูตร การศึกษาผลผู้สำเร็จการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลผู้สำเร็จการศึกษา

ประวัติความเป็นมาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ

โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2517 เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันตั้งอยู่เลขที่ 42 ซอยสังข์ทอง พหลโยธิน 35 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร 10900 เดิมชื่อโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์ มีประวัติการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมาดังนี้

โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์เดิมเปิดสอนหลักสูตรพิเศษระยะสั้นภาคค่ำ ทั้งแก่เวลา 18.00 - 21.00 น. มีจุดมุ่งหมายในระยะเริ่มแรกเพียงเพื่อสอนศิลปะ ทาณิชศิลป์ และทอผ้ามือ สำหรับผู้ที่ประสงค์จะสอบเข้าศึกษาต่อสถาบันต่าง ๆ จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2505 โดยอาศัยอาคารโรงเรียนเทศบาลวัดม่วงแค (จากบทสัมภาษณ์ น.อ.พิเศษ โภคย์ วงศ์กสิกร 4 มกราคม 2530)

พุทธศักราช 2508 ย้ายสถานศึกษาจากโรงเรียนเทศบาลวัดม่วงแค มาตั้งที่
 ตึกแถว 3 ชั้น เยื้องตลาดสนามเป้า อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ขยายหลักสูตรจากเดิม โดย
 เพิ่มแผนกเรียนเพื่อสมัครสอบเทียบวุฒิ พ.ช. และ พ.ม.ช. และเพิ่มรอบเรียนเป็นรอบ
 เช้า รอบบ่าย และรอบค่ำ

พุทธศักราช 2517 ได้ย้ายสถานศึกษาอีกครั้งหนึ่งจากสนามเป้า มาตั้ง ณ
 42 ซอยพลโยธิน 35 สถานที่ปัจจุบัน ขอเปลี่ยนแปลงหลักสูตรจากหลักสูตรพิเศษระยะ
 สั้นมาเป็นหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ เปิดสอนระดับอาชีวะ (มัธยมศึกษา 4 -
 5 - 6 และ ปวช.) ประเภทวิชาศิลปหัตถกรรม ใจชื่อว่า "โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์
 อาชีวะ" โดยมี น.อ.พิเศษ โศภิต ว่องกสิกร เป็นผู้อำนวยการ หลักสูตรนี้เป็น
 หลักสูตร 3 ปี เรียนมัธยมศึกษา 4 - 5 - 6 โดยกำหนดให้เรียน 2 ภาควิชา คือ
 วิชาสัมพันธ์ โศภิต วิชาวรรณคดีไทย ภาษาอังกฤษ หน้าที่ศีลธรรม และวิชาธุรกิจ
 ส่วนวิชาชีพ โศภิต วิชาทางคานศิลป์ ซึ่งเรียนทั้งวิชาทางคานการเขียนภาพและการ
 ออกแบบ สำหรับการวัดผลเพื่อจบการศึกษาในขณะนั้น ใช้ระบบร้อยละ

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย

พุทธศักราช 2518 (กรมวิชาการ. 2518 : 112 - 126) และเปลี่ยนวิธีวัดผลจาก
 เดิมซึ่งใช้ระบบร้อยละ เป็นการตัดสินการจบการศึกษาแบบระบบหน่วยกิต โรงเรียน
 ไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของ
 กระทรวงศึกษาธิการด้วย และโรงเรียนยังได้รับอนุญาตให้รับนักเรียนที่สำเร็จชั้นมัธยม
 ศึกษาปีที่ 5 เข้าเรียนในชั้น ปวช. (ใบอนุญาตที่ อ. 260/2522) โดยต้องจัดให้
 นักเรียนเรียนวิชาชีพของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 ให้ครบตามหลักสูตร 2518 ก่อน จึงจะ
 เรียนในชั้น ปวช. ได้

ในปี พ.ศ. 2520 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรประโยค
วิชาชีพ พุทธศักราช 2520 หรือเรียกว่า หลักสูตร ปวช. 2520 โดยกำหนดให้เรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 และ ปวช. จัดหลักสูตรดังนี้

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 วิชาที่เรียนทั้งนี้ วิชาบังคับ คือ ภาษาไทย สังคม
ศึกษา พลานามัย วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ (วิชาเลือก) วิชาเลือก ซึ่งเป็น
วิชาศิลปะ คือ วาดเขียน ระบายสี ออกแบบ เขียนแบบ การปั้น ศิลปะประจำชาติ
ทฤษฎีศิลปะทัศนกรรม ศิลปะภาพพิมพ์ ประวัติศาสตร์ศิลปะ การเขียนภาพฉาย เครื่อง
หนัง และเครื่องถักทอ ทั้งนี้ต้องเรียนให้ครบ 100 หน่วยกิต และสอบผ่านทุกรายวิชา
จะได้รับประกาศนียบัตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย เมื่อนักเรียนเรียนจบประโยค
มัธยมศึกษาตอนปลายแล้ว สามารถสอบคัดเลือกเรียนต่อในมหาวิทยาลัย หรืออาจเข้า
ศึกษาต่อในระดับ ปวช. หลักสูตร 1 ปี โดยได้กำหนดวิชาเรียนทั้งนี้ วาดเขียน
ระบายสี ออกแบบ เขียนแบบ ทฤษฎีองค์ประกอบศิลปะ กายวิภาควิทยา ศิลปะ
ประจำชาติ ลายรดน้ำ เครื่องปั้นดินเผา วัฒนธรรมไทย และอังกฤษเทคนิค โดย
เรียนให้ครบ 45 หน่วยกิต ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า 1.75 จึงจะถือว่าจบหลักสูตร

ต่อมาโรงเรียนได้ขอขยายรอบการเรียนออกเป็น 2 รอบ คือ รอบเช้า และ
รอบบ่าย ในปี พ.ศ. 2522 (ใบอนุญาตที่ 0795/2524 17 ส.ค. 2524) กำหนด
เวลาให้รอบเช้าตั้งแต่เวลา 6.30 - 13.30 น. รอบบ่าย ตั้งแต่ 14.00 - 19.40 น.
ทั้งนี้ยังคงใช้หลักสูตร ปวช. 2520 เช่นเดิม

ในปีการศึกษา 2524 กระทรวงศึกษาธิการ เปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ คือ
หลักสูตรประโยควิชาชีพ พุทธศักราช 2524 โดยได้เปลี่ยนหลักสูตรจากการเรียนรวม
มาเป็นแยกสาขา ซึ่งโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวศึกษาได้จัดสอน 2 สาขา คือ สาขา
วิจิตรศิลป์ เน้นหนักในวิชาจิตรกรรม ประติมากรรม และศิลปะภาพพิมพ์ ส่วนสาขาศิลปะ
ประยุกต์ เน้นหนักในวิชาออกแบบพาณิชย์ศิลป์ ออกแบบตกแต่ง และออกแบบผลิตภัณฑ์
โดยจัดแบบหลักสูตร 3 ปี ปวช. 1 - 2 - 3 กำหนดหลักสูตรดังนี้

1. วิชาบังคับร่วม ได้แก่ ภาษาไทย สังคมศึกษา สุขศึกษา และพลศึกษา
 2. วิชาสัมพันธ์ ได้แก่ ภาษาอังกฤษ วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์
 3. วิชาแกนวิชาชีพ ได้แก่ ทฤษฎี ศิลปนิยม ประวัติศาสตร์ศิลปะ
 กายวิภาค การออกแบบ เขียนแบบ การเขียนภาพฉาย องค์ประกอบศิลป์ และ
 ศิลปประจำชาติ

4. วิชาชีพเฉพาะสาขา เรียนแยกตามสาขาที่เรียนและเน้นหนัก
 5. วิชาชีพเลือก เรียนตามที่กำหนดในหลักสูตร
 6. วิชาเลือกเสรี เรียนตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรให้เลือกเรียน
 ทั้งนี้ต้องเรียน 6 ภาคเรียน และไม่ต่ำกว่า 4,800 คาบการเรียน จึงจะถือ
 ว่าจบหลักสูตรตามโปรแกรมการเรียน

เกณฑ์การตัดสินการจบการศึกษาในหลักสูตร มีเกณฑ์ดังนี้

1. ค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 6 ภาคเรียน ทั้งแก 2.00 ขึ้นไป
2. เรียนครบทุกรายวิชาในโปรแกรมการเรียน และต้องเรียนไม่ต่ำกว่า
 4,800 คาบการเรียน
3. เข้าร่วมกิจกรรมในชมรมใดชมรมหนึ่งที่โรงเรียนจัดขึ้น และมีเวลาปฏิบัติ
 งานในชมรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80

พุทธศักราช 2525 โรงเรียนขยายสาขาการเรียนเพิ่มอีก 1 สาขา คือ ประเภท
 วิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม โดยเน้นหนักในเรื่องการเขียนแบบ
 ออกแบบ อาคารภายนอก โดยข้อกำหนดของหลักสูตรให้เป็นไปตามหลักสูตรประกาศ
 นียบัตรวิชาชีพ พ.ศ. 2524 ทุกประการ

ปีการศึกษา 2527 โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ ได้รับอนุมัติให้จัดตั้งเพิ่ม
 ขยายหลักสูตรโดยได้เปิดทำการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) 2 สาขา
 วิชา 6 สาขางาน คือ

สาขาวิจิตรศิลป์ ได้แก่

1. สาขางานจิตรกรรม
2. สาขางานประติมากรรม
3. สาขางานประติมากรรม
4. สาขางานศิลปภาพพิมพ์

สาขาศิลปประยุกต์ ได้แก่

1. สาขางานออกแบบพาณิชย์ศิลป์
2. สาขางานออกแบบตกแต่ง
3. สาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์

สำหรับหลักสูตรระดับ ปวช. เรียนเฉพาะรอบเช้า ในชื่อ โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ และหลักสูตรระดับ ปวส. เรียนรอบบ่ายและค่ำ ในชื่อ โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์ ปัจจุบันมีจำนวนนักเรียนประมาณ 4,000 คน จำนวนครูอาจารย์รวมทั้งสิ้น 150 คน และในอนาคตโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์ มีโครงการขยายการศึกษาไปจนถึงระดับปริญญาตรี

การประเมินผลหลักสูตร

ความหมายของการประเมินผลหลักสูตร

กูท (Good. 1973 : 220) กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตรคือ การประเมินกิจกรรมการเรียนการสอนภายในขอบข่ายของการสอนที่เน้นเฉพาะวัตถุประสงค์ของการตัดสินใจในความถูกต้องของจุดหมาย ความสัมพันธ์ ความต่อเนื่องของเนื้อหา ผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์เฉพาะอันจะนำไปสู่การตัดสินใจที่เชื่อมโยงกับการวางแผนการจัดโครงการ การติดต่อกัน และการหมุนเวียนของกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะมีขึ้น

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam. 1971 : 15) กล่าวว่า การประเมินผล
หลักสูตรคือ กระบวนการในการหาข้อมูล เก็บข้อมูล เพื่อนำมาใช้เป็นประโยชน์ใน
การตัดสินใจหาทางเลือกอื่นที่ดีกว่าเดิม

ทาวนเน (Tawney. 1976 : 1) ให้ความหมายว่า การประเมินผล
หลักสูตรคือ การพิจารณาตัดสินเกี่ยวกับขบวนการทางการศึกษาทุกอย่างว่าบรรลุตาม
จุดหมายที่กำหนดไว้เพียงใด

จากนิยามการประเมินผลหลักสูตรที่กล่าวมา จะเห็นว่า ส่วนใหญ่แล้วจะมี
จุดหมายตรงกันคือ ประเมินผลหลักสูตรเพื่อตัดสินมติว่าเป็นไปตามจุดหมายที่
ตั้งไว้ โดยที่สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) ให้แนวคิดเพิ่มว่า การประเมินผลใน
ความคิดเห็นของบุคคลไม่ใช่เพียงแค่ว่า หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลหรือไม่เท่านั้น ทั้งเช่น
แนวคิดของทาวนเน (Tawney) แคว้นมีการศึกษาถึงสาเหตุต่าง ๆ ด้วย เพื่อจะได้
หาวิธีการหรือแนวทางสำหรับแก้ไข ปรับปรุงขอบกรอบซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กูด
(Good) นั่นเอง

ดังนั้น การประเมินผลหลักสูตร (curriculum evaluation) คือ
กระบวนการในการหาข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับขบวนการทาง
การศึกษาทุกอย่างว่าได้บรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มากน้อยเพียงใด
ตลอดจนศึกษาสาเหตุและแนวทางในการแก้ไขขอบกรอบต่าง ๆ ที่ทำให้หลักสูตรนั้น ๆ
ไม่สัมฤทธิ์ผล โดยอาศัยการตัดสินใจและการวางแผนที่ดี

ในการประเมินผลหลักสูตรนั้นจะกองอาศัยชั้นตอนต่าง ๆ เป็นลำดับ โดยมี
จุดหมายหลักที่สำคัญที่จะรู้ ว่า หลักสูตรที่ใช้อยู่มีข้อดีและข้อบกพร่องอย่างไรนั่นเอง
และการที่ผู้มีหน้าที่ประเมินผลจะสรุปให้ชัดเจนลงไปว่าหลักสูตรดีหรือไม่ดีนั้น จำเป็น
อย่างยิ่งที่จะต้องมีการกำหนดขอบข่ายหรือขอบเขตของการประเมินให้ชัดเจนว่า จะ
พิจารณาจากสิ่งใดบ้างเพื่อที่จะได้ทราบข้อดีและข้อบกพร่องของหลักสูตรได้ตรงจุดที่สุด
เพราะในบางครั้งตัวหลักสูตรอาจจะดีแต่เนื่องจากผู้สอนบกพร่องหรือในทางกลับกันก็ย่อม
เป็นสาเหตุที่ทำให้หลักสูตรนั้น ไม่สัมฤทธิ์ผลได้ทั้งสิ้น

ขอบเขตของการประเมินผลหลักสูตร

สงบ ลักษณะ (2523 : 27) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดขอบข่ายของการประเมินผลหลักสูตรไว้ว่าควรประเมินในส่วนต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. สภาพแวดล้อม (context) เช่น ประเมินความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ประเมินสถานภาพของชุมชน เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และแหล่งทรัพยากรทางวิชาการต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการใช้หลักสูตร

2. ตัวป้อน (input) ได้แก่ การประเมินความเหมาะสมของจุดหมาย และโครงสร้างของหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน ความพร้อมของโรงเรียน ครูและนักเรียน

3. กระบวนการใช้หลักสูตร (formative evaluation)

4. แบบสรุปรวบยอด (sumative evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินขั้นสุดท้าย และสิ่งที่ควรพิจารณาคือ ข้อมูลที่ได้จากการวัดผล การใช้หลักสูตรเพื่อให้สามารถสรุปได้ว่า อะไรเป็นสาเหตุของการบรรลุหรือไม่บรรลุจุดหมายของหลักสูตร

จินกนา โมกะเวส (2516 : 14) ได้เสนอแนะว่า ในการประเมินผลหลักสูตรนั้นควรพิจารณาใน 3 เรื่อง คือ

1. การสอนของครู เพราะหลักสูตรเป็นข้อกำหนดที่สำคัญยิ่งที่มุ่งหมายจะให้ครูใช้เพื่อจะรู้ว่าจะกับชั้นใดควรที่จะสอนเรื่องอะไรบ้าง จะสอนแค่ไหน โดยครูผู้สอนสามารถใช้วิจารณญาณของตนในการจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ความหลักสูตร และยังสามารถดัดแปลงหลักสูตรให้เหมาะสมกับการเรียนการสอนของครูอีกด้วย

2. โครงสร้างของหลักสูตร เพราะส่วนต่าง ๆ ของโครงสร้างของหลักสูตรต่างก็มีหน้าที่สำคัญในตัวของมัน

3. ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เพื่อจะทราบว่านักเรียนได้รับการศึกษาได้ผลตามความมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่

เมื่อพิจารณาแนวความคิดเกี่ยวกับขอบเขตของการประเมินผลของ สงบ ลักษณะ และจินตนา โมกชะเวส จะเห็นได้ว่าทั้งสองแนวคิดต่างให้ความสำคัญในเรื่องการ ประเมินการสอนของครูและโครงสร้างของหลักสูตร สำหรับเรื่องโครงสร้างของหลักสูตร นั้น กาเย (Gagne') ยังได้เสนอแนะว่า ควรจะมีการวิจัยเกี่ยวกับโครงสร้างของ หลักสูตรก่อนที่จะนำไปใช้ (จินตนา โมกชะเวส. 2516 : 14) ซึ่ง สุจริต เพียรชอบ (2521 : 13) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องขอบข่ายของการประเมินผลหลักสูตรไว้ สอดคล้องกับของ กาเย ดังนี้ คือ

1. การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน
2. การวิเคราะห์หลักสูตรจากผลการวิจัยต่าง ๆ
3. การวิเคราะห์หลักสูตรที่กำลังใช้อยู่
4. การวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์การประเมินผล
5. การวิเคราะห์โครงการประเมินผล

สำหรับ โบแชมป์ (Beauchamp. 1975 : 137) และทาว์เน (Tawney. 1979 : 137) นั้น ได้เสนอแนวคิดที่แตกต่างออกไปอีกว่า ควรจะได้มีการประเมิน รูปแบบของหลักสูตร (evaluation of the design) ด้วย เนื่องจากหลักสูตรแต่ละรูปแบบมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันออกไป ซึ่งจะมีผลต่อวิธีสอนที่ครูจะต้องเลือกใช้ให้ เหมาะสมกับหลักสูตรแต่ละรูปแบบนั้นด้วย นั่นคือ ขอบข่ายหรือขอบเขตในการประเมินผล หลักสูตรนั้นจำเป็นต้องมีการพิจารณาให้ครอบคลุมในทุกส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อความสะดวก ในการจะค้นหาจุดอ่อนของหลักสูตรนั้น ๆ เพื่อที่จะได้หาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขได้ อย่างถูกต้อง ดังนั้นสิ่งต่าง ๆ ที่จะต้องคำนึงถึงในการประเมินผลหลักสูตร สามารถสรุปได้ดังนี้ หลักสูตร ขบวนการนำหลักสูตรไปใช้ และผลผลิต ซึ่งหมายถึง ผู้เรียน

ขั้นตอนของการประเมินผล

ในการดำเนินการเพื่อประเมินผลหลักสูตรจำเป็นที่จะต้องศึกษาเกี่ยวกับวิธีการในการประเมินผลต่อไปนี้ เมื่อได้ขอบข่ายของสิ่งที่ต้องการประเมินแล้วจะดำเนินการอย่างไรต่อไป และจะเริ่มขั้นตรงส่วนใด ซึ่งการดำเนินการในช่วงนี้เป็นการดำเนินการที่มีกระบวนการต่าง ๆ เป็นขั้นตอน ทั้งที่ได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับขั้นตอนของการประเมินผลไว้ต่าง ๆ กัน

สก็ฟเฟิลบีม (Stufflebeam. 1971 : 156) กล่าวถึงขั้นตอนของการประเมินผลไว้ว่า

1. การวางโครงร่างความจำเป็นในการประเมินผล
2. การวางแผนเพื่อหาข้อมูล
3. การวางแผนในการนำข้อมูลไปใช้

ทาบ (Taba. 1979 : 16) ได้เสนอรายละเอียดเกี่ยวกับขั้นตอนของการประเมินผลไว้ดังนี้

1. วิเคราะห์และศึกษาวัตถุประสงค์ของหลักสูตรให้มองเห็นชัดในเชิงพฤติกรรม
2. สร้างเครื่องมือและคัดเลือกวิธีการที่เหมาะสมสำหรับค้นคว้าหาข้อมูลในการกำหนดเกณฑ์และสามารถสร้างเครื่องมือในการประเมิน
3. ใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นเพื่อประเมินผลตามหลักสูตรและเกณฑ์ที่ตั้งไว้
4. รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภูมิหลังของนักเรียน และลักษณะการสอน เพื่อนำมาใช้ประกอบในการพิจารณาแปลผลของขบวนการประเมินผล
5. แปลผลของการประเมินเพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรต่อไป ซึ่งเป็นขบวนการต่อเนื่องที่คงทำอยู่ตลอดเวลาของการพัฒนาหลักสูตร

สำหรับ หิสนา แชนมณี (2519 : 18) ได้สรุปว่าขั้นตอนของการประเมินผล
หลักสูตรควรจะเริ่มจาก

1. ต้องกำหนดลงไปว่า จะประเมินอะไรบางอย่างเฉพาะเจาะจง
2. ต้องกำหนดว่าต้องการข้อมูลอะไรที่จะนำมาช่วยในการประเมินผล
3. มีการรวบรวมข้อมูลทาง ๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ในข้อ 2
4. มีการวิเคราะห์ข้อมูลตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้
5. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการประเมินผล
6. หลังจากที่ได้วิเคราะห์ข้อมูลเสร็จแล้ว จะมีการส่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล
ให้แก่ผู้มีหน้าที่ตัดสินใจหรือดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตรนั้น

จะเห็นได้ว่า ในการกำหนดขั้นตอนของการประเมินผลหลักสูตรนั้น ถึงแม้ว่า
จะได้มีการเริ่มต้นที่แตกต่างกันบ้าง แต่ที่สำคัญคือการประเมินผลหลักสูตรจะต้องกำหนดลงไป
อย่างชัดเจนว่าจะประเมินอะไร (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2523 : 201) และขั้นตอน
สุดท้ายคือ การนำผลวิเคราะห์นั้นไปเสนอให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องหรือผู้มีหน้าที่ตัดสินใจเพื่อ
จะได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่องต่อไป

ในการประเมินผลหลักสูตรต่าง ๆ เท่าที่ได้ปฏิบัติกันอยู่นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการ
ประเมินเกี่ยวกับโครงสร้างหลักสูตร การสอนของครู และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ความ
ชอบช่ายของการประเมินผลทั้งที่ได้มีผู้เสนอแนะไว้นั้นเอง แต่ไม่ได้มีการศึกษาให้ลึกลงไป
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ซึ่งทั่วไปจะพบว่าเป็นการพิจารณา
จากผลการเรียนในรายวิชาต่าง ๆ (กรมวิชาการ กองพัฒนาหลักสูตร, 2517 : 16)
มากกว่าจะเป็นการติดตามผลหลังจากที่ผู้เรียนได้จบหลักสูตรไปแล้ว เนื่องจากวิธีการหลัง
นี้จะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเวลาในการดำเนินการมาก จึงไม่สะดวกสำหรับผู้ปฏิบัติ

จินตนา โมกษะเวส (2516 : 22) กล่าวถึงวิธีการในการประเมินผล
หลักสูตรที่นักการศึกษาใช้กันดังนี้

1. ใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปยังผู้สำเร็จการศึกษา ผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จ
การศึกษา ครู ผู้บริหารการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร
2. ใช้วิธีสัมภาษณ์ผู้สำเร็จการศึกษาและผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา
3. ใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ เพื่อทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
ที่เรียนจบหลักสูตรนั้น ๆ หรือกำลังเรียนอยู่

จะเห็นได้ว่า วิธีการในการประเมินผลหลักสูตรต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
ผู้สำเร็จการศึกษา เช่น การส่งแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้
ในการประเมินผลหลักสูตร นั้นก็เป็นการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาทางหนึ่งเช่นเดียวกัน
ซึ่งวิธีการนั้นนอกจากจะช่วยให้ทราบว่าผลผลิตจากหลักสูตรต่าง ๆ จะเป็นอย่างไรแล้ว
ผลที่ตามมาซึ่งจะเป็นประโยชน์ทางอ้อมที่ได้จากการติดตามผลคือในด้านกาปฏิบัติงาน
ต่าง ๆ เช่น การบริหารงาน ตลอดจนการจัดบริการต่าง ๆ อีกด้วย

การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา

ในการศึกษาเกี่ยวกับการติดตามผลนี้ ได้มีผู้เห็นความสำคัญและให้ความหมายของ
การติดตามผลไว้ต่าง ๆ กัน ได้แก่

อีริกสัน (Erickson. 1947 : 9) อธิบายว่า การติดตามผล (Follow-
up Study) เป็นการบริการที่จะให้ได้ข่าวสารจากนักเรียนเก่าเพื่อเตรียมนักเรียนรุ่น
ใหม่ต่อไป

เบอร์ดี และคนอื่น ๆ (Berdie and others. 1963 : 150) กล่าวว่า
การติดตามผลคือ การรวบรวมเรื่องราวต่าง ๆ จากผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว

นอร์ริส ซีรัล และฮาตช์ (Norris Zeran and Hatch. 1960 : 302)
มีแนวความคิดว่า การศึกษามวลเป็นเครื่องมือที่ใช้สำหรับประเมินผลผลิตของโรงเรียน
จากแนวความคิดเกี่ยวกับความหมายของการศึกษามวลดังกล่าวนี้ จะเห็นได้ว่า
มีแนวคิดที่เหมือนกันคือ เป็นวิธีหรือเครื่องมือที่ใช้สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จาก
ผู้สำเร็จการศึกษา เพื่อจะทำให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณภาพและขอบเขตของความสำเร็จ
การศึกษา (Stoop and Wahlguist. 1985 : 191) ซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้จะ
ใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น
และนอกจากนี้การศึกษามวลผู้สำเร็จการศึกษานี้ยังเป็นการแสดงให้เห็นถึงความห่วงใย
และความสนใจของสถาบันที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษ่อีกด้วย

จุดมุ่งหมายในการศึกษามวล

สตูป และวาลกิสต์ (Stoop and Wahlguist. 1985 : 196) ได้กล่าวว่า
จุดมุ่งหมายในการศึกษามวลคือ

1. เพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่นักเรียนเก่าว่า โรงเรียนยังมีความสนใจใน
ความก้าวหน้าและความสะดวกสบายของคน

2. เพื่อเป็นการวิเคราะห์ผลของหลักสูตร

3. เพื่อให้ได้เรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับงานอาชีพ

4. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงหลักสูตร

5. เพื่อใช้ฝึกฝนนักเรียนตามความต้องการของสังคม

6. เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิจารณาป้องกันการออกจากโรงเรียนกลางคัน

7. เพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นผู้ที่สามารถปรับตัวและพอใจในการเป็นสมาชิกที่ดี

ของชุมชน

8. เพื่อจัดบริการแนะแนว และจัดการศึกษา

จากการศึกษาเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการศึกษามลผู้สำเร็จการศึกษาแล้วจะเห็นได้ว่า การศึกษามลนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อบุคลากรหลายฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานนี้

1. ผู้สำเร็จการศึกษาจะเกิดความรู้สึกว่า โรงเรียนหรือสถาบันยังเห็นความสำคัญและให้ความสนใจในตัวเขาเหล่านั้นอยู่ ซึ่งผลที่ตามมาคือทำให้เกิดความผูกพันต่อกันและยินดีที่จะให้ความช่วยเหลือเมื่อสถาบันต้องการ

2. ผู้เกี่ยวข้องในเรื่องของหลักสูตร จะช่วยให้ได้ข้อมูลเพื่อนำมาประกอบในการประเมินผลหลักสูตร และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องตามความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงานต่อไป นอกจากนี้ยังใช้พิจารณาในการจัดการศึกษาให้แก่ผู้สำเร็จการศึกษา (Postgraduates) และการศึกษาผู้ใหญ่โต้วัย (Lefever, Turrel and Weitzel. 1950 : 546)

3. ผู้ให้คำปรึกษา (Counselor) ข้อมูลที่ได้จากการศึกษามลจะเป็นข้ออ้างอิงที่จะนำมาประกอบในการแนะแนวแก่นักเรียนหรือนักศึกษาในปัจจุบันที่จะตัดสินใจในการเลือกอาชีพหรือศึกษาต่อหลังจากที่สำเร็จการศึกษาไปแล้ว (บุญจิกต์ ๗ ลำเลียง. 2512 : 9)

วิธีดำเนินการศึกษามล

ในการดำเนินการศึกษามลผู้สำเร็จการศึกษานี้ เบอร์ดี้ และคนอื่น ๆ (Berdie and others. 1963 : 156) ได้เสนอแนะแนวทางในการดำเนินการศึกษามลไว้ว่า

1. ประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างคณะผู้บริหารการศึกษาถึงความต้องการในการศึกษามลและเรื่องราวต่าง ๆ ที่ต้องการศึกษา
2. ทั้งวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่สถานศึกษาจะได้รับ
3. จัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานในการศึกษามล

4. นำวัตถุประสงค์และข้อเสนอแนะต่าง ๆ ไปทบทวนร่วมกับคณะครู และบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมด เพื่อฟังข้อเสนอแนะและขอความช่วยเหลือ

5. วิธีการและขบวนการต่าง ๆ รวมทั้งการวิเคราะห์ผล จะต้องมีความเชื่อถือได้ ดังนั้นจึงควรอาศัยผู้เชี่ยวชาญพิเศษซึ่งได้แก่ นักสถิติ นักวิจัย เพื่อช่วยในการวางแผนและเขียนแบบสอบถาม

6. มีการวางแผนและเตรียมงานอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

7. การเลือกกลุ่มตัวอย่าง อาจเลือกตามปีที่สำเร็จจากชั้นเรียนหรือจากกลุ่มเฉพาะก็ได้ตามความเหมาะสม

8. กองกักลินใจล่วงหน้าว่าอย่างน้อยควรจะได้แบบสอบถามคืนมาเท่าใด เพราะการได้รับคืนมาทั้งหมดย่อมเป็นไปได้ แต่ถาได้รับคืนมาน้อยเกินไปก็จะได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ในการสรุปผล

9. นำผลที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์

คิม (Deam. 1970 : 674) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการที่ใช้ในการศึกษามูลค่าสำเร็จการศึกษา และความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อวิธีการเหล่านั้น ผลการวิจัยพบว่า แนวทางที่จะนำไปใช้ในการดำเนินการศึกษามูลค่าดังนี้

1. วัตถุประสงค์เบื้องต้นในการศึกษามูลค่า ควรจะประเมินและปรับปรุงเกี่ยวกับการดำเนินการของสถาบันว่า บรรลุวัตถุประสงค์ของสถาบันหรือไม่ และเรื่องเนื้อหาหลักสูตร บริการแนะแนว และการสอน

2. ควรมีหน่วยงานเฉพาะเพื่อการศึกษาศึกษามูลค่า ซึ่งจะมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง

3. การดำเนินงานของหน่วยงานจะต้องอยู่ภายใต้การสั่งการของคณะกรรมการบริหารงาน ซึ่งประกอบด้วยคณาจารย์ ผู้บริหาร นักศึกษาปัจจุบัน และกรรมการที่อยู่นอกวงการศึกษา

4. ข้อสรุปที่ได้จากการติดตามผลนี้ควรจัดพิมพ์เผยแพร่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการศึกษาได้รับทราบด้วย

5. ขอให้จริงใจที่จะรวบรวมได้จากนักศึกษาเก่า ได้แก่ งานที่นักศึกษาเก่าทำอยู่หรืองานที่ทำหลังจากออกจากสถาบันการศึกษาแล้ว ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเพิ่มสถาบันการศึกษากับนักศึกษาปัจจุบันและอนาคต ความพึงพอใจในการประกอบอาชีพของนักศึกษา และความประทับใจที่ได้รับจากสถาบันการศึกษา

6. วิธีการที่ใช้ในการติดตามผล ควรจะประกอบด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมกัน เช่น รายงานจากนายจ้าง การสัมภาษณ์ รายงานจากสถาบันการศึกษา การติดต่อทางโทรศัพท์ และการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์

7. เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ รายงานจากนายจ้าง และจากสถาบันการศึกษาต่าง ๆ การวิเคราะห์บันทึกต่าง ๆ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบแสดงความคิดเห็น

8. แหล่งต่าง ๆ ที่ควรติดต่ออย่างสม่ำเสมอเพื่อช่วยในการติดตามผล ได้แก่ นักศึกษาเก่า ผู้บังคับบัญชาหรืออาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษา อาจารย์ อาจารย์แนะแนวผู้บริหารของสถาบันการศึกษาชั้นสูง รวมทั้งนายทะเบียน

9. ควรจะมีการคำนวณค่าใช้จ่ายและจัดตั้งงบประมาณเฉพาะไว้ในงบประมาณประจำปีของสถาบันการศึกษานั้น ๆ

10. สถาบันการศึกษาควรพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขวิธีการ เมื่อปรากฏผลว่าการดำเนินงานมีสิ่งบกพร่อง

11. สิ่งที่สถาบันควรจัดทำคือ การเตรียมนักเรียนรุ่นใหม่เพื่อการติดตามผลในอนาคต จัดทำทำเนียบนักศึกษาเก่าให้ทันสมัยอยู่เสมอ จัดวางแผนร่วมเพื่อการศึกษาติดตามผลของสถาบันการศึกษา และวางแผนอย่างละเอียดในการติดตามผลแต่ละครั้ง

นั่นคือ วิธีการคิดตามผลนั้น การดำเนินการขั้นแรกคือ การจัดตั้งคณะกรรมการ
ดำเนินงานเพื่อวางแผนในการปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างมีขั้นตอน ได้แก่ การตั้งวัตถุประสงค์
ของการศึกษาค้นคว้า เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
งบประมาณที่ใช้ การวิเคราะห์และสรุปผลอย่างมีหลักการ การนำผลที่ได้ไปใช้
ประโยชน์อย่างจริงจัง และการเผยแพร่ผลที่ได้รับไปสู่บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ
อย่างทั่วถึง

ในส่วนที่เกี่ยวกับวิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า นอร์ริส ซีรัน และฮาตช์ (Norris,
Zeran and Hatch. 1960 : 310) ได้ให้แนวทางในการเลือกกลุ่มตัวอย่างไว้ดังนี้

1. สถานที่ทางภูมิศาสตร์ที่จะให้ครอบคลุมพื้นที่เพียงใด และจะศึกษาค้นคว้า
ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถานใดบ้าง

2. ผู้ที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างจะเป็นประเภทใด เช่น เลือกเฉพาะผู้สำเร็จ
การศึกษา หรือเฉพาะผู้ที่ออกจากสถานศึกษากลางคัน

3. ในการเลือกกลุ่มตัวอย่างควรจะเว้นระยะห่างจากเวลาที่สำเร็จการศึกษา
ไปนานเท่าใด

4. การสุ่มตัวอย่างควรครอบคลุมระดับชั้นใดบ้าง ซึ่งทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์
ในการศึกษาค้นคว้าเป็นหลัก

5. จำนวนนักเรียนหรือนักศึกษาที่จะใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจะมีจำนวนเท่าใด
จะใช้ประชากรทั้งหมดหรือจะใช้วิธีสุ่มตัวอย่างออกมา

สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนใหญ่จะใช้แบบสอบถามเป็น
เครื่องมือ เบอร์ดี้ และคนอื่น ๆ (Berdie and others.) ได้เสนอแนะตัวอย่าง
แบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าของมหาวิทยาลัยมินโซต้า (University of
Minnesota) ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหาต่าง ๆ โดยแบ่งเป็น 3 ตอนคือ

1. ข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ ที่อยู่ ฐานะการสมรส จำนวนบุตร ระยะเวลาที่ทำงาน หน้าที่และความรับผิดชอบ รายได้ ประสบการณ์ในอาชีพต่าง ๆ หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วความรู้สึกที่มีต่องานนั้น ๆ

2. การเข้าศึกษาต่อในสถาบันชั้นสูง ได้แก่ เหตุผลที่เข้าศึกษาต่อ ผู้ให้การสนับสนุนส่งเสริม

3. ข้อมูลอื่น ๆ เช่น การเข้าเป็นสมาชิกสมาคมต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ที่ชอบอ่าน การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

จะเห็นได้ว่า การติดตามผล (follow-up study) ไม่เพียงแต่เป็นการประเมินผลโปรแกรมการเรียนการสอนและนักเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งที่จะให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สำเร็จการศึกษาในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพของงาน เพื่อให้การทำงานดีขึ้นและมั่นคงขึ้น และช่วยประเมินผลงานที่ย่านมาแล้วด้วย (Arbuckle. 1953 : 115) ทั้งนี้การติดตามผลจึงเป็นเรื่องสำคัญที่สามารถจะใช้ได้กับผู้ที่สำเร็จการศึกษาทุกระดับ (บุญจิตต์ ๗ ลำเลียง. 2512 : 9) ทุกประเภท เพราะในฐานะของครูอาจารย์ผู้ทำการสอนย่อมมีความสนใจที่จะทราบว่านักเรียนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาไปแล้วนั้น ได้ประสบความสำเร็จหรือประสบความล้มเหลวในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปอย่างไร เพื่อที่จะได้นำข้อบกพร่องต่าง ๆ เหล่านั้นมาปรับปรุงแก้ไขให้ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นต่อไป ได้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก่ผู้สำเร็จการศึกษารุ่นก่อน ๆ ที่มีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานได้อีกด้วย ดังนั้นจึงเห็นได้จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งได้มีผู้ศึกษาไว้เป็นจำนวนมาก ทั้งการวิจัยในประเทศและการวิจัยในต่างประเทศ ทั้งในรูปของการศึกษานอกระบบและการศึกษาในระบบ ซึ่งผู้วิจัยจะได้เสนอผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภายในประเทศและต่างประเทศต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยในประเทศเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าผู้สำเร็จการศึกษา มีผู้ทำการวิจัยไว้หลายเรื่อง เช่น ศศิธร สิงหลชาติ (2522 : 38) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้านักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษา (ม.ศ. 6) จากสถานศึกษาเอกชน ในช่วงปีการศึกษา 2517 - 2519 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาได้ศึกษาต่อในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของรัฐบาลเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 42.12 และมีผู้ประกอบอาชีพร้อยละ 32.12 โดยประกอบอาชีพอยู่ตามบริษัทห้างร้านของเอกชน มีผู้ทำงานกรมตมสาขาวิชาที่เรียนมาร้อยละ 59.30 ในด้านการจัดบริการทางการศึกษาของสถาบันกึ่งนั้น โดยส่วนรวมอยู่ในระดับพอใช้ และควรปรับปรุงในด้านการฝึกงานนอกสถานที่ บริการห้องสมุดและบริการค่านุภาพ ส่วน สมปอง สุขเอี่ยม (2516 : 47) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาค้นคว้าการประกอบอาชีพและศึกษาค้นคว้าของนักเรียนพาณิชยการรุ่น 2504 เฉพาะโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมอาชีวศึกษาในพระนครและธนบุรี พบว่า นักเรียนชายได้เข้าศึกษาค้นคว้าร้อยละ 31.31 นักเรียนหญิงเข้าศึกษาค้นคว้าร้อยละ 16.07 ในด้านการทำงานนักเรียนชายได้ทำงานร้อยละ 44.41 นักเรียนหญิงได้งานทำร้อยละ 34.82 งานที่นักเรียนต้องการจะทำเป็นอันดับหนึ่งคือ งานราชการ ในการทำงานนั้นนักเรียนได้ความรู้และประสบการณ์จากโรงเรียนไปใช้มากที่สุด ส่วนอุปสรรคในการทำงานคือ ขาดความชำนาญในงานที่ปฏิบัติอยู่

ในด้านการฝึกหัดครู กรมการฝึกหัดครู (2522 : 75) ได้ศึกษาค้นคว้าผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการฝึกหัดครูที่สอนในระดับประถมศึกษา ปีการศึกษา 2518 - 2521 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะปรับปรุงหลักสูตรฝึกหัดครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีเจตคติต่อหลักสูตรในระดับปานกลางในแง่ของความดีเด่น ความเหมาะสม ความยืดหยุ่น และความสามารถในการพัฒนาคน รวมทั้งเจตคติต่อขีดความสามารถของอาจารย์ในด้านความรู้ในเนื้อหาวิชาและความสามารถในการสอนด้วย ส่วนการแนะนำ

ช่วยเหลือด้านปัญหาส่วนตัวอยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ และเจตคติต่อสภาวะการทำงานอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำในบางอย่าง สำหรับการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาในทัศนะของตนเอง และของศึกษานิเทศก์ ปรากฏว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถในการสอนระดับปานกลาง ส่วนทักษะในวิธีสอนและความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ พฤติกรรมการสอน ความเหมาะสมของอุปกรณ์การสอนอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ สำหรับด้านมนุษยสัมพันธ์ ลักษณะของความเป็นครูและการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนอยู่ในระดับปานกลางและค่อนข้างสูง ส่วน ขอบบ กินาวงศ์ (2514 : 61) ได้ทำการศึกษามูลค่าผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการ ศึกษา ในปีการศึกษา 2509 - 2511 ในโรงเรียนประถมศึกษาในภาคการศึกษา 11 พบว่า ผู้สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาคงการความช่วยเหลือจากทางราชการคือ บ้านพักครูและสวัสดิการอื่น ๆ ส่วนผู้บังคับบัญชาเห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ความสามารถทางวิชาการ วิชาสามัญอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ควรปรับปรุงด้านการสอน และวิธีสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับการนำไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษาในชนบทให้มากขึ้น และควรเพิ่มประสบการณ์ในการฝึกสอน รวมทั้งการทำอุปกรณ์การสอนและการใช้อุปกรณ์การสอนด้วย

บุญจิกต์ ฌ ลำเลียง (2512 : 72) ได้สำรวจการทำงานของบัณฑิตทางการศึกษา ปีการศึกษา 2510 พบว่า บัณฑิตเกือบทั้งหมดประกอบอาชีพครู โดยเฉลี่ยแล้วทำการสอนสัปดาห์ละ 18 ชั่วโมง การจัดหลักสูตร การบริการห้องสมุดและกิจกรรมอื่น ๆ ของสถานับนอยู่ในระดับดีพอควร แต่ส่วนใหญ่ยืนยันว่า สถานับนต่าง ๆ ควรปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยยิ่งขึ้น และวิไลวรรณ เจริญพงษ์ (2515 : 42) ได้ศึกษามูลค่าผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตครูศาสตร์เกี่ยวกับการประเมินความสามารถของตนเอง พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำการสอนนักเรียนทรงกลมสายวิชาเอกวิชาโท ส่วนใหญ่ยังบังคับบัญชาและบัณฑิตพอใจความสามารถในการทำงานของบัณฑิต

เกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาวิชาอื่น ๆ ทวีป
 ศิริวิทย์ (2518 : 49) ได้ทำการติดตามผลบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2478 - 2512 จำนวน 912 คน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่
 ประกอบอาชีพครู อาจารย์ รองลงมาคือนักวิเคราะห์วิจัยและอุตสาหกรรม โดยส่วน
 ใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา และ
 จิรา เจือศิริภักดิ์ (2514 : 15) ได้ติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียน
 พยาบาลและอนามัย คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า ผู้สำเร็จการ
 ศึกษาได้ประกอบอาชีพครูพยาบาลมากที่สุด โดยให้ความเห็นว่าอาชีพนี้มีรายได้พิเศษและ
 มีโอกาสได้ศึกษาต่อ ประกอบกับมีปัญหายุ่งยากกับสถานที่ทำงาน แต่ผู้สำเร็จการศึกษา
 ส่วนใหญ่ก็ไม่ได้ออกไปศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปเนื่องจากมีภาระต้องรับผิดชอบมาก ส่วน
 เอกธรา อุดมทะ (2520 : 21) ทำการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา
 ระดับปริญญาตรี วิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์ เฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานอยู่ในวิทยาลัยครู พบว่า
 ผู้บังคับบัญชาเห็นว่าผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ดี และเสนอแนะให้
 ปรับปรุงค่านักหัดและปลูกฝังความรับผิดชอบต่อ การจัดการโรงงานและความรู้ใน
 การหาอุปกรณ์การสอนให้มากขึ้น ส่วนในคณาจารย์ผู้สำเร็จการศึกษาเห็นว่าตนเองมีความรู้
 ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีความภูมิใจในอาชีพอยู่ในเกณฑ์
 สูง ผู้สำเร็จการศึกษาเสนอแนะให้เพิ่มเติมเรื่องการเงินให้มีความรู้ความชำนาญเพิ่ม
 ขึ้น และเพิ่มความรู้เกี่ยวกับงานประดิษฐ์และศิลปหัตถกรรม

ในคณาจารย์ของเอกชน คณะนักศึกษาฝึกหัดครูอาชีวศึกษา (2505 : 28)
 ได้ติดตามผลศิษย์เก่าวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ ปี พ.ศ. 2496 - 2504 ซึ่งเป็นการติดตาม
 ผลผู้สำเร็จการศึกษาระยะยาวเช่นเดียวกับของ ทวีป ศิริวิทย์ ผลการวิจัย พบว่า
 ผู้สำเร็จการศึกษาแบบวิชาเนือผ้าและเครื่องแต่งกายได้งานทำมากที่สุด ส่วนผู้สำเร็จ
 การศึกษาในแผนกวิชาอาหารและโภชนาการส่วนใหญ่ได้งานทำเกี่ยวกับการควบคุมงาน
 มากกว่าการเป็นครู และวิชาที่ผู้สำเร็จการศึกษานำไปใช้ได้มากที่สุดคือ วิชาเอกของแต่ละ
 สาขา

ในระดับปริญญาโท เสริมจิต ชูพินิจ (2514 : 35) ได้สำรวจการทำงาน
ของบัณฑิตสาขาบริหารการศึกษา พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานด้านบริหารการศึกษา
และเห็นว่าความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการศึกษาได้นำมาใช้ในการปฏิบัติงานมากพอ
สมควร หลักสูตรควรเน้นภาคปฏิบัติให้มากขึ้น และควรปรับปรุงทั้งด้านปริมาณและ
คุณภาพของผู้สอน ส่วน บุญชัย บุญวิรัตน์ (2517 : 53) ได้ศึกษามลผลการปฏิบัติงาน
ของนิสิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยวิชาการศึกษา ทั้งแก่ปีการศึกษา 2500 -
2515 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามหาบัณฑิต มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานอยู่
ในเกณฑ์ค่อนข้างดี มีความเชื่อมั่นในตนเอง และการผลิตผลงานด้านวิชาการอยู่ในระดับ
ปานกลาง

จินทนา แสสุวรรณ (2523 : 47) ทำการศึกษามลผลมหาบัณฑิตสาขาวิชา
พลศึกษาเพื่อทราบถึงพัฒนาการและการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาของมหาบัณฑิตไปใช้ใน
การปฏิบัติงาน พบว่า มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งอาจารย์ในสถานศึกษา
สังกัดรัฐบาลมากที่สุด มีส่วนน้อยที่ทำหน้าที่บริหารทางด้านพลศึกษา ในด้านการนำความรู้
และประสบการณ์ไปใช้ พบว่า นำความรู้ด้านการบริหารและการนิเทศไปใช้ปานกลาง
ในด้านการปรับปรุงหลักสูตรนั้นผู้สำเร็จการศึกษาเสนอแนะให้ปรับปรุงด้านเนื้อหาวิชา
วิธีสอน และการจัดประสบการณ์ให้นิสิต

ทิพวรรณ ยิ้มสวัสดิ์ (2522 : 25) ได้ศึกษามลผลมหาบัณฑิตสาขาจิตวิทยา
พบว่า มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาโดยปฏิบัติงานมากกว่า 2 ประเภทขึ้นไป
ในเวลาเดียวกัน ลักษณะงานที่ปฏิบัติมากที่สุด ได้แก่ งานสอนและงานให้บริการ ส่วน
ใหญ่มหาบัณฑิตได้ปฏิบัติงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียน ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรคือ
ควรปรับปรุงด้านการให้ความรู้

สำหรับ ลดาพร รวีรัฐ (2524 : 34) ได้ศึกษามลผลการปฏิบัติงานของ
มหาบัณฑิตครุศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานตรงตามสาขาวิชาที่
เรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ทิพวรรณ ยิ้มสวัสดิ์ และก่อนเข้าศึกษาระดับ

ปริญญาโทมหาบัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำอยู่แล้ว และเมื่อสำเร็จการศึกษาก็ยังคงทำงานอยู่ที่เดิม โดยมีตำแหน่งหน้าที่สูงขึ้น มหาบัณฑิตส่วนใหญ่พอใจในตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติอยู่ และสามารถนำความรู้และประสบการณ์จากการศึกษาระดับปริญญาโทไปใช้ได้มาก ปัญหาหรืออุปสรรคในการทำงานของมหาบัณฑิตส่วนใหญ่เนื่องมาจากมีงานที่รับผิดชอบมากเกินไป ไม่พอใจระบบบริหารงาน ขาดความเสมอภาคในหน่วยงาน ขาดงบประมาณ และ มหาบัณฑิตส่วนใหญ่ร้อยละ 90.26 มีความเห็นว่าควรปรับปรุงหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ในด้านการประเมินผลตนเองนั้นมหาบัณฑิตส่วนใหญ่ประเมินอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน ยกเว้น ด้านความสัมพันธ์กับชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผู้อยู่บังคับบัญชาที่ไ้ประเมิน ในด้านการติดตามผลการศึกษาของผู้รับทุนรัฐบาลไทยไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศ ซึ่ง สุนิกา ไชยพันธ์ (2520 : 40) ได้วิจัยไว้และพบว่า โปรแกรมการส่งผู้รับทุน รัฐบาลไทยไปศึกษาต่อ ณ ต่างประเทศประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย แต่ยังไม่ มีประสิทธิภาพอย่างสมบูรณ์ และอรอนพ เขียวถาวร (2512 : 91) ได้ทำการวิจัย ติดตามผลผู้สำเร็จหลักสูตรระยะสั้นจากโรงเรียนสารพัดช่างชลบุรี รุ่นที่ 16 - 17 ประจำปีการศึกษา 2508 พบว่า จำนวนประชากรร้อยละ 73.97 ไม่มีงานทำมาก่อน ที่จะเข้ามาศึกษา และหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว ประมาณสามในสี่ของผู้ที่ไม่เคยมี งานทำมาก่อนนั้นได้เข้าทำงาน อุปสรรคในการทำงานคือ มีความรู้ในภาคปฏิบัติน้อยเกินไป

ในด้านการวิจัยต่างประเทศ แลงเลย์ (Langley. 1977 : 7107) ได้ติดตามผลผู้สำเร็จหลักสูตรวิชาการปรับอากาศเพื่อประเมินผลหลักสูตรวิชานี้ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเครื่องปรับอากาศ มีส่วนน้อย ที่ไปศึกษาต่อ ผู้สำเร็จการศึกษามีความต้องการให้มีการปรับปรุงหลักสูตรวิชาไฟฟ้า และ ในด้านวิชาอิเล็กทรอนิกส์นั้น จากผลการวิจัยของ คาเนอร์ (Carner. 1970 : 998) ซึ่งได้ติดตามผลผู้สำเร็จหลักสูตรวิชาอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นหลักสูตรที่จบในครัว พบว่า นักเรียนที่เรียนหลักสูตรนี้สามารถทำงานทำได้มากกว่านักเรียนที่สำเร็จหลักสูตรเตรียมวิชา อิเล็กทรอนิกส์

บาเรลลา (Barella. 1976 : 5102) ได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินผลนักเรียนทุนช่วยเหลืออาจารย์ซึ่งได้รับปริญญาโททางสาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม พบว่ามีผู้รับทุนบางส่วนได้ศึกษาอยู่ในระดับสูงขึ้นและสำเร็จการศึกษาแล้วบางส่วนอยู่ในระหว่างการศึกษา สำหรับหน้าที่การงานนั้นกระจายอยู่ทั่วไปในสถานศึกษาทั้งระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา แต่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย งานส่วนใหญ่ที่ทำคือ ควบคุมเกี่ยวกับด้านการทดลอง ผู้รับทุนเห็นว่าหลักสูตรที่เรียนมีประโยชน์กับงาน

การติดตามผลผู้สำเร็จปริญญาเอกจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจอร์เจีย เพื่อสำรวจการประกอบอาชีพและทัศนคติของผู้สำเร็จการศึกษาที่มื่อสถาบัน ซึ่ง บูธ (Booth. 1971 : 1446) ได้ทำการวิจัยไว้ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาล้วนทำงานด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัย และมีความพอใจในความรู้ด้านวิชาการของสถาบัน แต่ความรู้ด้านสังคมยังไม่ได้รับมากเท่าที่ควร นอกจากนี้ได้เสนอให้ทางสถาบันได้จัดกิจกรรมเสริมให้มากขึ้น เช่น ให้มีส่วนในการทำงานกับบุคคลในสายวิชาชีพอื่น ๆ ส่วน โคทส์ (Koats. 1969 : 189) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการติดตามผลนักศึกษาเอเชียที่ไปศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยออสเตรเลีย ประเทศออสเตรเลีย โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทราบว่า นักศึกษาที่สำเร็จไปแล้วได้นำความรู้จากการศึกษาในมหาวิทยาลัยไปใช้หรือไม่หลังจากกลับไปสู่ประเทศของตนแล้ว และถ้าได้ทำงานจะได้ทำงานตรงตามสาขาวิชาที่เรียนไปหรือไม่ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาล้วนได้นำความรู้จากการศึกษาไปใช้ และได้ทำงานตรงตามสายวิชาที่ได้อีกไป มีส่วนน้อยที่ทำงานไม่ตรงสายวิชา สาขาวิชาชีพส่วนใหญ่ที่ทำ ได้แก่ วิชาชีพด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม การศึกษา ศิลปและสังคม แพทย์ เศรษฐศาสตร์และการบัญชี วิทยาศาสตร์ งานที่มีผู้ทำมากได้แก่ งานทางด้านการศึกษา ศิลปและสังคม ส่วนงานที่ทำน้อยที่สุด ได้แก่ งานด้านเศรษฐศาสตร์และการบัญชี หน่วยงานที่ทำได้แก่ หน่วยงานในสังกัดรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ

จากการศึกษาวนวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดตามผลนั้นจะเห็นได้ว่า การติดตามผลนั้น ไม่จำเป็นจะต้องติดตามเฉพาะผู้สำเร็จการศึกษาในสถานการศึกษาเท่านั้น แต่อาจเป็นการติดตามผลผู้รับการอบรมระยะสั้นต่าง ๆ หรือการติดตามผลผู้รับทุนรัฐบาลไทยทั้งเช่นที่ สุนิตา ไชยพันธ์ ได้วิจัยไว้ แต่อย่างไรก็ตามวัตถุประสงค์ของการติดตามผลส่วนใหญ่ที่ได้มีผู้ศึกษากันคือ การสำรวจอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา การสำรวจการนำความรู้และประสบการณ์จากสถานศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาก่อนในระดับสูง การประเมินความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน การสำรวจความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อสถานศึกษาและการจัดหลักสูตร โดยงานวิจัยต่าง ๆ เหล่านี้ บางส่วนได้มุ่งที่จะนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงหลักสูตรของสถาบันให้เหมาะสมยิ่งขึ้น และส่วนใหญจะเป็นการติดตามผลในระยะสั้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาค้นคว้าชีวิตศึกษา แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับการติดตามผลระยะยาวของผู้สำเร็จอาชีวศึกษาเฉพาะด้านวิชาศิลปเท่านั้น

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเพื่อศึกษาผลของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของ
โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวศึกษาในครั้งนี้ แบ่งวิธีดำเนินการออกเป็นห้าขั้นตอน คือ หนึ่ง
เป็นการเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง หนึ่งคือเครื่องมือในการวิจัย หนึ่งคือ
เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล หนึ่งคือการวิเคราะห์ข้อมูล และขั้นตอนที่ห้าเป็นสถิติที่ใช้ใน
การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิจิตรศิลป์และ
สาขาศิลปประยุกต์ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2527 ถึงปีการศึกษา 2529 ของ
โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวศึกษา จำนวน 1,328 คน

กลุ่มตัวอย่าง ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิจิตรศิลป์
และสาขาศิลปประยุกต์ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2527 ถึงปีการศึกษา 2529
ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวศึกษา จำนวน 664 คน ได้มาจากการสุ่มแบบหลายชั้นโดย
โดยใช้สาขาและปีการศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 จำแนกสาขาวิชาเอกของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ สาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์

ขั้นที่ 2 สุ่มผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ตามปีการศึกษาที่จบ
ทั้ง 3 ปีการศึกษา คือ ปีการศึกษา 2527 ปีการศึกษา 2528 และปีการศึกษา 2529
ทำการสุ่มอย่างง่ายของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีมาขึ้นละ 50 เปอร์เซ็นต์ ได้จำนวน
กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 666 คน รายละเอียดดังตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามสาขาและปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

ปีการศึกษา	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา			จำนวนที่เลือกมาเป็นตัวอย่าง		
	สาขาจิตรศิลป์	สาขาศิลปประยุกต์	รวม	สาขาจิตรศิลป์	สาขาศิลปประยุกต์	รวม
2527	180	243	423	90	122	212
2528	135	290	425	68	145	213
2529	107	373	480	54	187	241
รวม	422	909	1328	212	454	666

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (questionnaire) ที่สร้างขึ้นเองจำนวน 2 ชุด เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์ โรงเรียนไทยจิตรศิลป์อาชีพะ หนังสือและเอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร ผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษา รวมทั้งขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้

2. สร้างแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย คำถามแบบตรวจสอบรายการ (check list) แบบปลายเปิด (open-ended) และแบบประมาณค่า (rating scale) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์ ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ ซึ่งมีขอบเขตกังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงาน
5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำงาน
6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการทำงาน

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุง และทดลองกับผู้สำเร็จการศึกษาที่จบหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 20 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา โดยระบุค่าความเชื่อมั่นเป็นตอน ดังตาราง 3

ตาราง 3 ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ความนึกเห็น	ค่าความเชื่อมั่น
หลักสูตร	.84
เนื้อหาวิชา	.78
การเรียนการสอน	.79
สภาพการทำงาน	.75
ปัญหาในการทำงาน	.75
ความต่องการในการทำงาน	.53

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ใช้คำร้อยละ

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพของโรงเรียน

ไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ จะให้นักศึกษาความนึกเห็นในแต่ละรายการ แล้วหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) เปรียบลาคับความสำคัญของความนึกเห็นนั้นจากสูงไปค่าความค่าเฉลี่ย สำหรับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร จะใช้วิธีสรุปแล้วเปรียบลาคับความสำคัญความความถนัดและคำร้อยละของความนึกเห็นหรือข้อเสนอแนะนั้น ๆ

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้กำหนดน้ำหนักสมมุติ (arbitrary weighting) ตามวิธีการของ
ลิเคอร์ท์ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความสามารถในการปฏิบัติงานมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความสามารถในการปฏิบัติงานมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความสามารถในการปฏิบัติงานปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้สำเร็จการศึกษา ผู้วิจัยได้เขียนรายชื่อและที่อยู่ของกลุ่มประชากรทั้งหมดจากแผนกทะเบียนของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ ความจำนวนที่
ครอบคลุมขนาดที่โครงการ และส่งหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจาก
ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะไปให้ผู้สำเร็จการศึกษาโดยทางไปรษณีย์และ
ติดก๊อตัวตนเองจากผู้ตอบที่สามารถติดก๊อได้ พร้อมกับแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้กำหนด
หมายเลขของผู้ตอบแบบสอบถามไว้ด้วยเพื่อความสะดวกในการตรวจสอบแบบสอบถามที่
ได้รับคืนมา นอกจากนี้ผู้วิจัยได้ให้ความสะดวกแก่ผู้ตอบในการส่งแบบสอบถามคืนโดยการ
พิมพ์ชื่อ และที่อยู่ของผู้วิจัย พร้อมติดแสกมป์ไว้ในแบบสอบถามที่จะส่งกลับคืนด้วย
แบบสอบถามที่ได้จากการเก็บข้อมูลในครั้งนี้ คิดเป็น 80% ของจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป
ทั้งหมด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ใช้สูตร (ถ้วน สายยศ และ
อังคณา สายยศ. 2528 : 171)

$$L = \frac{n}{n-1} \left(1 - \frac{\sum s_1^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ L แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
 n แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ
 s_1^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนเป็นรายข้อ
 s_t^2 แทน ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย (ถ้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 :

59)

2.1 ค่าเฉลี่ย ใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
 n แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (ถ้วน สายยศ และอังคณา

สายยศ. 2528 : 62)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{x}$ แทน คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

$N-1$ เป็นจำนวนตัวแปรอิสระ (degree of freedom)

2.3 การหาค่าวิกฤต โดยใช้คะแนนเฉลี่ยเป็นเกณฑ์ในการเรียงอันดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความหมาย สัญลักษณ์ และอักษรย่อเพื่อสื่อความหมายในการเสนอผลการวิจัยดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอเป็นลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้สำเร็จการศึกษา เสนอเป็นคำร้อยละ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหาวิชา การเรียนการสอน สภาพการทำงาน ปัญหาและความต้องการในการทำงาน เสนอในรูปค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้สำเร็จการศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสถานภาพส่วนตัวของผู้สำเร็จการศึกษา มาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ซึ่งเสนอผลการวิเคราะห์เป็นลำดับดังนี้

1. สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในชั้น สาขาที่สำเร็จการศึกษา เพศ และอายุ ซึ่งจำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา

จากการวิเคราะห์สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาในชั้นสาขาที่สำเร็จการศึกษา เพศ และอายุ ซึ่งจำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา โดยหาค่าร้อยละ ปรากฏผล ดังตาราง 4

ตาราง 4 สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาของผู้สำเร็จการศึกษากับสาขาที่สำเร็จการศึกษา เพศ และอายุ จำแนกตามปีการศึกษา
 สำหรับโรงเรียนการศึกษานานาชาติ

อายุ	สาขา	วิจิตรศิลป์						ศิลปประยุกต์					
		2527			2528			2529			2527		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ตั้งแต่ 18-20 ปี	N	-	2	2	5	3	8	57	11	68	2	2	4
	ร้อยละ	-	40	4.44	10.42	30	13.80	58.76	84.62	61.82	6.45	16.67	9.30
มากกว่า 20-23 ปี	N	22	3	25	36	5	41	37	1	38	20	7	27
	ร้อยละ	55	60	5.56	75	50	70.63	38.15	7.69	34.54	64.52	58.33	62.73
มากกว่า 23-26 ปี	N	16	-	16	7	2	9	3	1	4	9	3	12
	ร้อยละ	40	-	5.56	14.58	20	15.52	3.09	7.69	3.64	23.03	25	27.91
มากกว่า 26 ปี	N	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	ร้อยละ	5	-	4.44	-	-	-	-	-	-	-	-	-
รวม	N	40	5	45	48	10	58	97	13	110	31	12	43
	ร้อยละ	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ผลจากการวิเคราะห์สถานภาพเกี่ยวกับสาขาที่สำเร็จการศึกษา เพศ และอายุ ของผู้จบการศึกษา ซึ่งจำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา สาขาศิลปประยุกต์ มีจำนวนมากกว่าสาขาวิจิตรศิลป์ และศิลปประยุกต์ เป็นเพศชายมากกว่า เพศหญิง และในปีการศึกษา 2529 มีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษามากกว่าปีการศึกษา 2527 และปีการศึกษา 2528 สำหรับระดับอายุ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิจิตรศิลป์ มีอายุมากกว่า 20 - 23 ปี ในจำนวนมากที่สุด ขณะที่ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาศิลปประยุกต์ มีอายุทั้งแก่ 18 - 20 ปี และเมื่อพิจารณาในระดับอายุที่แยกตามเพศ พบว่า จำนวนผู้สำเร็จ เพศชายมีอายุมากกว่าเพศหญิง คือ เพศชายมีอายุระหว่าง 20 - 23 ปี ขณะที่เพศหญิงมี อายุระหว่าง 18 - 20 ปี

2. สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาลงจากสำเร็จการศึกษา

จากการวิเคราะห์สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาลงจากสำเร็จการศึกษา ซึ่ง จำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษาโดยหาตัวร้อยละ ปรากฏผลดังตาราง 5

ตาราง 5 สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาหลังจากสำเร็จการศึกษา จำแนกตาม
ปีการศึกษาที่สำเร็จ

สถานภาพ	พ.ศ.		2527		2528		2529		รวม	
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ
ว่างงาน	5	5.21	4	3.74	12	3.64	21	3.94		
ประกอบอาชีพ	26	27.08	13	12.15	23	6.97	62	11.63		
ศึกษาต่อ	37	38.54	65	60.75	232	70.91	336	63.04		
ประกอบอาชีพและศึกษาต่อ	28	29.17	25	23.36	61	18.48	114	21.39		
รวม	96	100	107	100	330	100	533	100		

ผลจากการวิเคราะห์สภาพของผู้สำเร็จการศึกษาหลังจากการสำเร็จการศึกษาพบว่า ในปี พ.ศ. 2527 ผู้สำเร็จการศึกษามีการศึกษาต่อมากที่สุด และแนวโน้มของทุกปี ผู้สำเร็จการศึกษามีการศึกษาต่อเป็นจำนวนมากที่สุดในแต่ละปี จำนวนการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีมีจำนวนน้อยที่สุด

3. สถานภาพของสถานที่ทำงาน

จากการวิเคราะห์สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาค้นสถานภาพของสถานที่ทำงาน โดยหาค่าร้อยละ ปรากฏผลดังตาราง 6

4. สถานภาพค้ำรายได้ประจำเดือน

จากการวิเคราะห์สถานภาพของบู้สำเร็จการศึกษาค้ำรายได้ประจำเดือน โดย
หาคำร้อยละ ปรากฏผลดังตาราง 7

ตาราง 7 สถานภาพในค้ำรายได้ประจำเดือน จำแนกตามสถานภาพการทำงาน

สถานภาพการทำงาน รายได้	รัฐบาล		รัฐวิสาหกิจ		อาชีพอิสระ		เอกชน		รวม	
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ
ต่ำกว่า 2,000 บาท	-	-	-	-	11	20.75	18	16.51	29	16.76
ระหว่าง 2,001 - 3,000 บาท	5	100	4	66.66	29	54.72	62	56.88	100	57.80
ระหว่าง 3,001 - 4,000 บาท	-	-	1	16.67	6	11.32	20	18.35	27	15.61
ระหว่าง 4,001 - 5,000 บาท	-	-	-	-	-	-	3	2.75	3	1.74
ตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป	-	-	1	16.67	7	13.21	6	5.51	14	8.09
รวม	5	100	6	100	53	100	109	100	173	100

ผลจากการวิเคราะห์สถานภาพค้ำรายได้ประจำเดือน จำแนกตามสถานภาพ
การทำงาน พบว่า สถานภาพการทำงานที่มีรายได้สูงสุดคือ อาชีพอิสระ และบู้สำเร็จ
การศึกษาค้ำส่วนมากมีรายได้ระหว่าง 2,000 - 3,000 บาท

5. สถานภาพด้านระยะเวลาระหว่างจบการศึกษากับการมีงานทำ
จากการวิเคราะห์สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาด้านระยะเวลาว่าง
การศึกษากับการมีงานทำโดยหาค่าร้อยละ ปรากฏผลดังตาราง 8

ตาราง 8 สถานภาพด้านระยะเวลาว่างจบการศึกษากับการมีงานทำ จำแนกตาม
ปีการศึกษาที่จบ

ระยะเวลา	ปีการศึกษา		2527		2528		2529		รวม	
	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ	N	ร้อยละ
น้อยกว่า 6 เดือน	25	48.08	14	37.84	37	46.84	76	45.24		
6 เดือน - 1 ปี	14	26.92	12	32.43	29	36.71	55	32.74		
มากกว่า 1 - 2 ปี	8	15.38	5	13.51	11	13.92	24	14.28		
มากกว่า 2 ปีขึ้นไป	5	9.62	6	16.22	2	2.53	13	7.74		
รวม	52	100	37	100	79	100	168	100		

ผลจากการวิเคราะห์สถานภาพด้านระยะเวลาว่างจบการศึกษากับการมีงานทำ
ซึ่งจำแนกตามปีการศึกษาที่จบ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาศึกษาปีการศึกษา 2527 มีระยะเวลา
ว่างน้อยกว่า 6 เดือนมากที่สุด ปีการศึกษา 2528 ผู้สำเร็จการศึกษามีระยะเวลา
ว่างจบการศึกษากับการได้งานทำน้อยกว่า 6 เดือนมากที่สุด และในปีการศึกษา 2529
ก็เช่นกัน ผู้สำเร็จการศึกษามีระยะเวลาระหว่างจบการศึกษากับการได้งานทำน้อยกว่า
6 เดือนมากที่สุด

6. สถานภาพค้ำระยะเวลาของการปฏิบัติงาน

จากการวิเคราะห์สถานภาพของผู้สำเร็จการศึกษาค้ำระยะเวลาของการปฏิบัติงาน โดยหาค่าร้อยละ ปรากฏผลดังตาราง 9

ตาราง 9 สถานภาพค้ำระยะเวลาของการปฏิบัติงาน

ระยะเวลา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 1 ปี	68	40.48
1 - 2 ปี	65	38.69
มากกว่า 2 - 3 ปี	18	10.71
มากกว่า 3 ปีขึ้นไป	168	100

ผลจากการวิเคราะห์สถานภาพค้ำระยะเวลาของการปฏิบัติงาน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีระยะเวลาของการปฏิบัติงานต่ำกว่า 1 ปี มากที่สุด รองลงมาคือ 1 - 2 ปี และมากกว่า 2 - 3 ปี ตามลำดับ สำหรับผู้สำเร็จการศึกษามีระยะเวลาของการปฏิบัติงานน้อยที่สุด คือ ระยะเวลามากกว่า 3 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหาวิชา การเรียนการสอน สภาพการทำงาน ปัญหาและความต้องการในการทำงาน ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งเสนอผลการวิเคราะห์เป็นลำดับ ดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร เรียงลำดับความคิดเห็นจาก
คะแนนเฉลี่ยมากไปน้อย ดังตาราง 10

ตาราง 10 ความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร

ลำดับที่	ข้อความ	N	$\bar{X}$	S.D.
1.	กระบวนการเรียนการสอนเน้นให้มีความคิด สร้างสรรค์	526	3.77	.95
2.	ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาเฉพาะสาขากับ การศึกษาต่อ	521	3.69	.87
3.	หลักสูตร ให้ความสำคัญภาคปฏิบัติและการนำไปใช้	521	3.65	1.01
4.	หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับงานอาชีพในสภาพปัจจุบัน	523	3.62	.96
5.	จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับสภาพ ของสังคม	528	3.60	3.00
6.	ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาเฉพาะสาขากับการ ประกอบอาชีพ	525	3.58	.90
7.	ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาแกนวิชาชีพกับ วิชาชีพเฉพาะสาขา	524	3.54	.84
8.	ความสัมพันธ์ของหลักสูตรกับวิชาแกนวิชาชีพ	520	3.48	.83
9.	ความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับ เนื้อหาวิชา	527	3.46	.75
10.	หลักสูตรสอดคล้องกับรายวิชา	520	3.44	.77

ตาราง 10 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	N	$\bar{X}$	S.D.
11.	ความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชากับกระบวนการเรียนการสอน	523	3.39	.80
12.	หลักสูตรเน้นภาคปฏิบัติ	521	3.11	.89
13.	ความยืดหยุ่นของหลักสูตร	520	3.11	.75
14.	ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาบังคับกับวิชาสามัญ	524	3.09	.75
15.	ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาชีพเลือกกับวิชาเลือกเสรี	522	3.04	.88

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร พบว่า กระบวนการเรียนการสอนเน้นให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาเฉพาะสาขากับการศึกษาค้นคว้า และหลักสูตรได้เน้นการฝึกภาคปฏิบัติและการนำไปใช้ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.77 3.69 และ 3.68 ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาชีพเลือกกับวิชาเลือกเสรี สูงขึ้นไปคือ ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาบังคับกับวิชาสามัญ และความยืดหยุ่นของหลักสูตร โดยมีค่าเฉลี่ย 3.04 3.09 และ 3.11 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับสภาพสังคมมีความเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ 3.00 และความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาบังคับกับวิชาสามัญมีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด คือ .75

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาเป็น 2 ตอน คือ ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่บรรจุในหลักสูตร และความถ่วงการก้านเนื้อหาวิชาที่บรรจุในหลักสูตร ซึ่งเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย ดังตาราง 11 และตาราง 12 ตามลำดับดังนี้

ตาราง 11 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่บรรจุในหลักสูตร

ลำดับที่	ข้อความ	N	$\bar{X}$	S.D.
1.	ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา	518	3.74	.83
2.	เนื้อหาวิชาสัมพันธ์กับภาคปฏิบัติ	513	3.73	.91
3.	เนื้อหาของวิชาต่าง ๆ มีความสัมพันธ์และ สอดคล้องกัน	507	3.67	.89
4.	เนื้อหาวิชามีความสัมพันธ์กับกระบวนการเรียน การสอน	515	3.63	.79
5.	เนื้อหาวิชามีความเหมาะสมกับสภาพสังคม	516	3.41	.91
6.	เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	511	3.39	.77
7.	เนื้อหาวิชาสัมพันธ์กับภาคทฤษฎี	509	3.35	.81
8.	ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาเลือกเสรี	513	2.95	.92
9.	ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาสามัญ	518	2.95	.84

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา พบว่า ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ เนื้อหาวิชาสัมพันธ์กับภาคปฏิบัติ และเนื้อหาวิชาต่าง ๆ มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.74 3.73 และ 3.67 ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาสามัญและความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาเลือกเสรี สูงขึ้นไปคือ เนื้อหาวิชาสัมพันธ์กับภาคทฤษฎี โดยมีค่าเฉลี่ย 2.95 2.95 และ 3.35 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาเลือกเสรีมีความเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ .92 และความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด คือ .77

ตาราง 12 ความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่บรรจุในหลักสูตร

ลำดับที่	ข้อความ	N	$\bar{X}$	S.D.
1.	เนื้อหาวิชาควรเน้นให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพได้ ด้วยตนเอง	516	4.11	.96
2.	ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันกับ ความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี	513	4.02	.99
3.	เนื้อหาวิชาควรมีความยืดหยุ่น	521	3.16	1.09

ผลจากการวิเคราะห์ความถี่ของการเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา พบว่า เนื้อหาวิชาควรเน้นให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยความถี่เห็นสูงสุด รองลงมาคือ ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และเนื้อหาวิชาควรมีความยืดหยุ่น ความล้ากับ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11 4.02 และ 3.16 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ของการเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาควรมีความยืดหยุ่นมีความเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ 1.09 และเนื้อหาวิชาควรเน้นให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพได้ด้วยตนเองมีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด คือ .96

3. ความถี่เห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ผู้วิจัยวิเคราะห์ความถี่เห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนเป็น 2 ตอน คือ ความถี่เห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน และความถี่เห็นการดำเนินการเรียนการสอน ซึ่งเรียงลำดับความถี่เห็นจากมากไปน้อย ดังตาราง 13 และตาราง 14 ตามลำดับ

ตาราง 13 ความถี่เห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ลำดับที่	ข้อความ	N	$\bar{X}$	S.D.
1.	ผู้สอนมีความสามารถในเนื้อหาวิชาอย่างแท้จริง	525	4.00	.85
2.	มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน	528	3.98	.86
3.	ผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน	523	3.95	.85
4.	สถานที่เรียนมีความเหมาะสมกับสภาพการเรียนการสอน	521	3.91	.96
5.	อาจารย์ผู้สอนมีวิธีการวัดผลและประเมินผลที่เหมาะสมกับลักษณะวิชา	523	3.82	.88

ตาราง 13 (ต่อ)

ลำดับที่	ข้อความ	N	$\bar{X}$	S.D.
6.	อาจารย์ผู้สอนมีการเตรียมการสอนเป็นอย่างดี	522	3.81	.93
7.	สภาพการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับ ความพร้อมของผู้เรียน	513	3.77	.84
8.	การสอนมีการเลือกใช้กิจกรรมการเรียนการสอน ที่เหมาะสม	523	3.76	.86
9.	ผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการสอน	516	3.75	.94
10.	โรงเรียนมีระเบียบวินัยที่เหมาะสม	524	3.72	.90
11.	อุปกรณ์การสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและเวลา ที่สอน	521	3.70	1.01
12.	โรงเรียนมีความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกงาน หรือการฝึกภาคปฏิบัติ	525	3.64	1.14

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน พบว่า ผู้สอนมีความสามารถในเนื้อหาวิชาอย่างแท้จริง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 3.98 และ 3.95 ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกงานหรือการฝึกภาคปฏิบัติ สูงขึ้นไป คือ อุปกรณ์การสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและเวลาที่สอน และโรงเรียนมีระเบียบวินัยที่เหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 3.64 3.70 และ 3.72 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความึกเห็น พบว่า ความึกเห็นเกี่ยวกับโรงเรียนมีความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกงานหรือการฝึกภาคปฏิบัติ มีความเบี่ยงเบนสูงสุด คือ 1.14 และความึกเห็นเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับความพร้อมของผู้เรียนมีความเบี่ยงเบนต่ำสุด คือ .84

ตาราง 14 ความต้องการของผู้สำเร็จการศึกษาค้นการเรียนการสอน

ลำดับที่	ข้อความ	N	$\bar{X}$	S.D.
1.	การเรียนการสอนควรเน้นปฏิบัติ	522	4.48	.69
2.	การเรียนการสอนควรเน้นการฝึกปฏิบัตินอกสถานที่	522	4.32	.77
3.	ควรมีการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาวิชาสามัญและวิชาชีพ	523	3.97	.81
4.	การเรียนการสอนควรเน้นทฤษฎี	520	3.52	1.03

ผลการวิเคราะห์ความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอน พบว่า การเรียนการสอนควรเน้นปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือการเรียนการสอนควรเน้นการฝึกปฏิบัตินอกสถานที่ ควรมีการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาสามัญและวิชาชีพ และการเรียนการสอนควรเน้นทฤษฎี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.48 4.32 3.97 และ 3.52 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการ พบว่า การเรียนการสอนควรเน้นทฤษฎีมีความเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ 1.03 และการเรียนการสอนควรเน้นปฏิบัติ มีความเบี่ยงเบนต่ำสุด คือ .69

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงาน

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงาน เรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อย ดังตาราง 15

ตาราง 15 ความคิดเห็นของบุคลากรศึกษาเกี่ยวกับสภาพการทำงาน

ลำดับที่	ข้อความ	N	$\bar{X}$	S.D.
1.	งานที่ปฏิบัติอยู่ต้องใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	166	3.95	1.05
2.	ท่านสามารถชักชวนใจในการทำงานได้	165	3.83	.77
3.	ความรู้ที่เรียนมามีประโยชน์ในการปฏิบัติงาน	166	3.69	.97
4.	สภาพการทำงานเหมาะสมกับความสามารถของท่าน	164	3.61	.96
5.	เพื่อนร่วมงานมีความคิดเห็นในทางที่ดีต่อสถาบันที่ท่านสำเร็จมา	167	3.58	.90
6.	การฝึกทักษะจากโรงเรียนทำให้ท่านสามารถปฏิบัติงานได้ดี	166	3.50	.88
7.	วิชาที่เรียนสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน	166	3.44	1.04
8.	เนื้อหาที่เรียนมาเหมาะสมในการทำงาน	164	3.21	.88
9.	การฝึกทักษะจากโรงเรียนเพียงพอกับการทำงาน	164	3.09	.91

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยในเรื่องงานที่ปฏิบัติอยู่ต้องใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีค่าสูงสุด รองลงมาคือผู้สำเร็จการศึกษาสามารถตัดสินใจในการทำงานได้ และความรู้ที่เรียนมามีประโยชน์ในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.95 3.83 และ 3.69 ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นด้านการฝึกทักษะจากโรงเรียนเพียงพอกับการทำงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สูงขึ้นไปคือ เนื้อหาที่เรียนมาเหมาะสมในการทำงาน และวิชาที่เรียนสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.09 3.21 และ 3.44 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงาน พบว่า งานที่ปฏิบัติอยู่ต้องใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ 1.05 และความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษาสามารถตัดสินใจในการทำงานได้มีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด คือ .77

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำงาน

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำงาน

ตาราง 16 ความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการทำงาน

ลำดับที่	ข้อความ	N	$\bar{X}$	S.D.
1.	มีความต้องการฝึกทักษะสำหรับการปฏิบัติงาน	168	4.15	.81
2.	การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระหว่างปฏิบัติงาน	166	3.84	.90
3.	การปรับปรุงสภาพความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี ตลอดเวลา	165	3.82	.90
4.	ค่านิยมของสังคม	165	3.67	1.02
5.	การนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในการปฏิบัติงาน	165	3.49	.99
6.	ความสามารถในการวางแผนในการปฏิบัติงาน	168	3.46	.86
7.	การมีอิสระในการวางแผนในการปฏิบัติงาน	165	3.31	1.08
8.	การใช้ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงาน	165	3.01	1.18
9.	ผลของการปฏิบัติงานที่น้อยกว่าคุณภาพที่ต้องการ	168	2.49	1.04

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำงาน พบว่า บุคลากร
มีปัญหาด้านมีความต้องการฝึกทักษะสำหรับการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด
รองลงมาคือ การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระหว่างปฏิบัติงานและการปรับปรุงสภาพ
ความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีตลอดเวลา โดยมีค่าเฉลี่ย 4.15 3.84 และ 3.82
ตามลำดับ สำหรับปัญหาค่าผลของการปฏิบัติงานที่น้อยกว่าคุณภาพที่ต้องการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

สูงขึ้นไปคือ การใช้ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงาน และการมีอิสระในการวางแผนในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.49 3.01 และ 3.31 ตามลำดับ

สำหรับค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการทำงานด้านการใช้ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงาน มีความเบี่ยงเบนมากที่สุดคือ 1.18 และปัญหาค้นมีความต้องการฝึกทักษะสำหรับการปฏิบัติงานมีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด คือ .81

6. ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการทำงาน

จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการทำงาน

ตาราง 17 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในการทำงาน

ลำดับที่	ข้อความ	N	$\bar{X}$	S.D.
1.	การศึกษาค้นหาความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติเพิ่มเติม	168	4.42	.67
2.	การศึกษาค้นหาความรู้ในระดับที่สูงขึ้น	168	4.12	.80
3.	ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน	166	4.05	.86
4.	การฝึกทักษะเกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน	168	4.05	.84
5.	การแสดงผลงานให้ปรากฏต่อสาธารณะชน	166	3.90	1.08
6.	การฝึกทักษะด้านภาษาต่างประเทศ	168	3.54	1.20

ผลจากการสำรวจความต้องการในการทำงาน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการการศึกษาค้นหาความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติเพิ่มเติมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การศึกษาค้นหาความรู้ในระดับที่สูงขึ้น และความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.42 4.12 และ 4.05 ตามลำดับ สำหรับความต้องการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ต้องการการ

ฝึกทักษะด้านภาษากางประเทศ สูงขึ้นไปคือ การแสดงผลงานให้ปรากฏต่อสาธารณะชน และการฝึกทักษะเกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.54 3.90 และ 4.05 ตามลำดับ

สำหรับค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความถี่ของการในการทำงาน พบว่า ความถี่ของการฝึกทักษะด้านภาษากางประเทศเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ 1.20 และ ความถี่ของการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติเพิ่มเติมเบี่ยงเบนน้อยที่สุด คือ .67

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์ จากโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพที่มีต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์ในค่านหลักสูตรเนื้อหาวิชา และการเรียนการสอนจากโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์ในปีการศึกษา 2527 ถึงปีการศึกษา 2529 ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ จำนวน 664 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายชั้นคอน (multistate random sampling) โดยใช้สาขาและปีการศึกษาเป็นชั้นของการสุ่ม ในแต่ละปีการศึกษา ทำการสุ่มผู้สำเร็จการศึกษามีปีการศึกษาละ 50 เปอร์เซ็นต์ โดยการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย แบบตรวจสอบรายการ แบบปลายเปิด และแบบประมาณค่า ซึ่งมี 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้สำเร็จการศึกษา

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เกี่ยวกับหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาจิตรศิลป์และสาขาศิลปะประยุกต์ ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ถ้อยคำร้อยละ สำหรับข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะในคันทาง ๆ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วเรียงลำดับความสำคัญของความคิดเห็นนั้นจากสูงไปต่ำตามค่าเฉลี่ย สำหรับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตร จะใช้วิธีสรุปความสำคัญ แล้วเรียงตามความถี่และค่าร้อยละของความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะนั้น ๆ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไต่จากการสำรวจสถานภาพและความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ มีดังนี้

1. สถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1.1 สถานภาพด้านสาขาที่สำเร็จการศึกษา เพศ และอายุของผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งจำแนกตามปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา ส่วนใหญ่ผู้สำเร็จการศึกษาทั้งสาขาจิตรศิลป์และศิลปะประยุกต์เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ในปีการศึกษา 2529 มีจำนวนผู้สำเร็จการศึกษามากกว่าปีการศึกษา 2527 และปีการศึกษา 2528 สำหรับระดับอายุ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาสาขาจิตรศิลป์มีอายุมากกว่า 20 - 23 ปี ในขณะที่ผู้สำเร็จการศึกษาศาขาศิลปะประยุกต์มีอายุทั้งแก่ 18 - 20 ปี และเมื่อพิจารณาระดับอายุที่แยกตามเพศ พบว่า จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาเพศชายมีมากกว่าเพศหญิง คือ เพศชายมีอายุระหว่าง 20 - 23 ปี ขณะที่เพศหญิงมีอายุระหว่าง 18 - 20 ปี

1.2 สภาพของผู้สำเร็จการศึกษาหลังจากการสำเร็จการศึกษาแล้ว ในปี พ.ศ. 2527 ผู้สำเร็จการศึกษามีการศึกษาต่อมากที่สุด และแนวโน้มของทุกปี ผู้สำเร็จการศึกษามีการศึกษาต่อเป็นจำนวนมากที่สุด สำหรับการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีมีจำนวนน้อยที่สุด

1.3 สถานภาพของสถานที่ในการหางานของผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปี ที่สำเร็จการศึกษาทำงานในหน่วยงานเอกชนมากที่สุด (61.14%) รองลงมาคือ ทำงานในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ และทำงานในหน่วยงานรัฐบาลน้อยที่สุด (2.86%)

1.4 สถานภาพด้านรายได้ประจำเดือน ผู้สำเร็จการศึกษาที่ประกอบอาชีพอิสระมีรายได้สูงสุด และผู้สำเร็จการศึกษามีรายได้อีกประมาณ 2,000-3,000 บาท

1.5 สถานภาพด้านระยะเวลาว่างระหว่างการศึกษากับการไ้ทำงานทำ ผู้สำเร็จการศึกษามีระยะเวลาดังกล่าวไม่น้อยกว่า 6 เดือน

1.6 สถานภาพด้านระยะเวลาของการปฏิบัติงาน ผู้สำเร็จการศึกษามีระยะเวลาดังกล่าวมากกว่า 1 ปีมากที่สุด และมีระยะเวลาของการปฏิบัติงานมากกว่า 3 ปีขึ้นไปน้อยที่สุด

2. ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิจิตรศิลป์และศิลปประยุกต์ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ สรุปได้ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร พบว่า กระบวนการเรียนการสอนเน้นให้มีความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาเฉพาะสาขากับการศึกษาคือ และหลักสูตรได้เน้นการฝึกภาคปฏิบัติและการนำไปใช้ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.77 3.69 และ 3.68 ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาชีพเลือกกับวิชาเลือกเสรี สูงขึ้นไปคือ ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาบังคับกับวิชาสัมพันธ์ และความยืดหยุ่นของหลักสูตร โดยมีค่าเฉลี่ย 3.04 3.09 และ 3.11 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความึกเห็น พบว่า ความึกเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับสภาพสังคมมีความเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ 3.00 และความึกเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาบังคับร่วมกับวิชาสัมพันธ์มีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด คือ .75

2.2 ความึกเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา

ผลจากการวิเคราะห์ความึกเห็นเกี่ยวกับค่านี แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

2.2.1 ความึกเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ผลการวิเคราะห์ พบว่าความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาสห มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ เนื้อหาวิชาสัมพันธ์กับภาคปฏิบัติ และเนื้อหาวิชาท่าง ๆ มีความสัมพันธ์สอดคล้องกัน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.74 3.73 และ 3.67 ตามลำดับ สำหรับความึกเห็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาสามัญและความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาเลือกเสรี สูงขึ้นไปคือ เนื้อหาวิชาสัมพันธ์กับภาคทฤษฎี โดยมีค่าเฉลี่ย 2.95 2.95 และ 3.35 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความึกเห็น พบว่า ความึกเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาเลือกเสรีมีความเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ .92 และความึกเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด คือ .77

2.2.2 ความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ผลการวิเคราะห์ พบว่าเนื้อหาวิชาควรเน้นให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง มีค่าเฉลี่ยความึกเห็นสูงสุด รองลงมาคือ ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และเนื้อหาวิชาควรมีความยืดหยุ่น ตามลำดับ โดยมีค่าเฉลี่ย 4.11 4.02 และ 3.16 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการ พบว่า เนื้อหาวิชาควรมีความยืดหยุ่นมีความเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ 1.09 และเนื้อหาวิชาควรเน้นให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพได้ด้วยตนเองมีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด คือ .96

2.3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

2.3.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน ผลการวิเคราะห์

พบว่า ผู้สอนมีความสามารถในการเนื้อหาวิชาอย่างแท้จริง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับ ผู้เรียน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 3.98 และ 3.95 ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนมีความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกงานหรือการฝึกภาคปฏิบัติ สูงขึ้นไปคือ อุปกรณ์การสอนเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและเวลาที่สอน และโรงเรียนมีระเบียบ วินัยที่เหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 3.64 3.70 และ 3.72 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็น พบว่า ความคิดเห็น เกี่ยวกับโรงเรียนมีความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกงานหรือการฝึกภาคปฏิบัติ มีความ เบี่ยงเบนสูงสุดคือ 1.14 และความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนมีความเหมาะสม กับความพร้อมของผู้เรียนมีความเบี่ยงเบนต่ำสุด คือ .84

2.3.2 ความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอน ผลจากการวิเคราะห์

พบว่า การเรียนการสอนควรเน้นปฏิบัติมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การเรียนการสอน ควรเน้นการฝึกปฏิบัตินอกสถานที่ ควรมีการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาวิชาสามัญและวิชาชีพ และการเรียนการสอนควรเน้นทฤษฎี โดยมีค่าเฉลี่ย 4.48 4.32 3.97 และ 3.52 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการ พบว่า การเรียน การสอนควรเน้นทฤษฎีมีความเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ 1.03 และการเรียนการสอนควรเน้น ปฏิบัติ มีความเบี่ยงเบนต่ำสุด คือ .69

2.4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงาน

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงาน พบว่า ค่าเฉลี่ยในเรื่องงานที่ปฏิบัติอยู่ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีค่าสูงสุด รองลงมาคือผู้สำเร็จการศึกษาสามารถตัดสินใจในการทำงานได้ และความรู้ที่เรียนมามีประโยชน์ในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.95 3.83 และ 3.69 ตามลำดับ สำหรับความคิดเห็นด้านการฝึกทักษะจากโรงเรียนเพียงพอกับการทำงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สูงขึ้นไปคือ เนื้อหาที่เรียนมาเหมาะสมในการทำงาน และวิชาที่เรียนสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.09 2.21 และ 3.44 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการทำงาน พบว่า งานที่ปฏิบัติอยู่ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีความเบี่ยงเบนมากที่สุด คือ 1.05 และความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้สำเร็จการศึกษาสามารถตัดสินใจในการทำงานได้ มีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด คือ .77

2.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำงาน

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำงาน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีปัญหาในการทำงานด้านมีความต้องการฝึกทักษะสำหรับการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระหว่างปฏิบัติงานและการปรับปรุงสภาพความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีตลอดเวลา โดยมีค่าเฉลี่ย 4.15 3.84 และ 3.82 ตามลำดับ สำหรับปัญหาค้นผลของการปฏิบัติงานที่ค้ำอญกว่าคุณภาพที่ก่อการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สูงขึ้นไปคือ การใช้ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงาน และการมีอิสระในการวางแผนในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.49 3.01 และ 3.31 ตามลำดับ

สำหรับค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาในการทำงานด้านการใช้ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงาน มีความเบี่ยงเบนมากที่สุดคือ 1.18 และปัญหาด้านมีความต้องการฝึกทักษะสำหรับการปฏิบัติงานมีความเบี่ยงเบนน้อยที่สุด คือ .81

2.6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการทำงาน

ผลจากการวิเคราะห์ความต้องการในการทำงาน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษา ต้องการการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติเพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น และความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 4.42 4.12 และ 4.05 ตามลำดับ สำหรับความต้องการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ต้องการการ ปกป้องสถานะทางอาชีพสูงขึ้นไปคือ การแสดงผลงานให้ปรากฏต่อสาธารณชน และ การปกป้องเกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.54 3.90 และ 4.05 ตามลำดับ

สำหรับค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการในการทำงาน พบว่า ความต้องการการปกป้องสถานะทางอาชีพสูงที่สุด คือ 1.20 และความ ต้องการการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติเพิ่มเติมเบี่ยงเบนน้อยที่สุดคือ .67

การอภิปรายผล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจสภาพและความคิดเห็นของ ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ มี ประเด็นที่ควรแก่การอภิปรายดังนี้

ผลจากการวิเคราะห์สภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จ การศึกษาเข้าศึกษาถือเป็นจำนวนมากที่สุด ข้อค้นพบนี้ทำให้ทราบว่า การจัดการเรียนการ สอนของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะเอื้อต่อการศึกษาคือ เมื่อพิจารณาสภาพของ การทำงาน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีส่วนใหญ่น้อยทำงานในหน่วยงานเอกชนและมีการว่างงาน น้อยมาก ส่วนรายได้ของผู้สำเร็จการศึกษานั้นเหมาะสมกับวุฒิทางการศึกษาที่สำเร็จ จาก ประเด็นเหล่านี้เป็นผลย้อนกลับให้ทางโรงเรียนเห็นว่านอกจากการเรียนการสอนจะเอื้อ ต่อการศึกษาคือแล้ว การผลิตบุคคลสู่ตลาดแรงงานก็ยังเอื้อต่อการทำงานในหน่วยงาน

เอกชนอีกด้วย สำหรับระยะเวลาระหว่างจบการศึกษากับการมีงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีระยะเวลาว่างจากการศึกษากับการทำงานทำในระยะเวลาค่อนข้างสั้น คือต่ำกว่า 6 เดือน จากข้อค้นพบนี้แสดงให้เห็นว่าผู้สำเร็จการศึกษาในสาขาวิจิตรศิลป์และศิลปประยุกต์ยังเป็นที่ต้องการของตลาด

ผลจากการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาที่มีต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิจิตรศิลป์และศิลปประยุกต์ ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ พบว่า

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรแต่ละประเด็นมีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน คือ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.04 และค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.77 แสดงให้เห็นว่าประเด็นต่าง ๆ ของหลักสูตรทั้งวิชาบังคับรวม วิชาชีพ ความสอดคล้องรายวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน และเมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร มีความสัมพันธ์กับสภาพของสังคม มีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานสูงคือ 3.00 แสดงว่าขอความคิดเห็นประเด็นนี้มีผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่แตกต่างกันมาก แม้ค่าเฉลี่ยจะสูงการนำผลการวิเคราะห์ไปพิจารณาใช้ก็ควรจะคำนึงถึงความแตกต่างของความคิดเห็นประกอบกันด้วย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน เมื่อพิจารณาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าเฉลี่ย ส่วนความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหา นั้น ผู้สำเร็จการศึกษาต้องการให้โรงเรียนเน้นให้ผู้เรียนประกอบอาชีพด้วยตนเองเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือให้ทันสมัยกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และเนื้อหาควรมีความยืดหยุ่น ความล้าสมัย เนื่องจากสภาพปัจจุบันปัญหาการว่างงานของผู้สำเร็จการศึกษามีจำนวนมาก และเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาททำให้มีการใช้แรงงานคนน้อยลง การสอนวิชาชีพให้ผู้สำเร็จการศึกษาได้ประกอบอาชีพด้วยตนเองจึงเป็นสิ่งจำเป็น แม้จะไม่มีสถานประกอบการรองรับก็สามารถมีรายได้ได้ สำหรับประเด็นที่นำพิจารณา รองลงมาคือ ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี เพื่อ

ให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เป็นอยู่ เพราะการสร้างสรรค์งานศิลปะในปัจจุบันมีแนวโน้มไปในการสร้างสรรค์ ซึ่งตรงกับกระบวนการเรียนการสอนที่โรงเรียนจัดให้ และการแสดงออกของอารมณ์ความคิดออกมา ของจินตนาการโดยใช้สื่อและเทคนิคในการสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีปัจจุบัน (วิรัตน์ พิชญ์ไพฑูรย์. 2528 : 1)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนการสอน การหุ้ยสำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นในประเด็นการเรียนการสอนควรเน้นปฏิบัติสูงสูดนั้นเป็นการดี เพราะลักษณะการศึกษาศิลปะจำเป็นต้องอย่างยิงหุ้ยเรียนจะต้องมีความชำนาญทางปฏิบัติ และสอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตรที่ตองการให้หุ้ยสำเร็จการศึกษามีความรู้ความชำนาญในการประกอบอาชีพ การโคปีกปฏิบัตินอกสถานทีถือเป็นการเสริมประสบการณ์อย่างหนึ่ง และเป็นการให้หุ้ยเรียนประสบกับสภาพความเป็นจริงก่อนออกไปประกอบอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางในการพัฒนาทางด้านระดับช่างเทคนิคและอาชีวศึกษา (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 ม.ป.ป. : 161 - 162) ทว่า ปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเน้นการปฏิบัติภาคสนามเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านทักษะ สำหรับประเด็นที่ว่า การเรียนการสอนควรเน้นทฤษฎี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และมีค่าใกล้เคียงกับประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสูด จึงน่าจะกล่าวได้ว่า การเรียนการสอนควรมีการสอนทั้งภาคปฏิบัติและทฤษฎีควบคู่กันไป เพราะการเรียนวิชาภาคทฤษฎีช่วยเสริมสร้างความสามารถด้านอื่น ๆ ที่มีค่าสำคัญต่อการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิต เช่น วิชาภาษาไทย ทำให้รู้จักใช้ภาษาเป็นสื่อวิชาวิทยาศาสตร์ ทำให้มีหลักเกณฑ์และเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ บาร์แคน ทว่า การศึกษาศิลปะนั้นควรตองเน้นประสบการณ์ เสริมสร้างด้านการรู้คิด (cognitive) ซึ่งหุ้ยเรียนจะได้จากการเรียนศิลปะด้านประวัติศาสตร์ศิลปะ และการวิจารณ์ศิลปะ จะเห็นได้ว่าศิลปะเป็นแขนงวิชาความรู้ที่มีคุณค่าสำคัญแขนงหนึ่ง การเรียนรู้ศิลปะมิใช่ปฏิบัติงานทางศิลปะด้วยมือเท่านั้น การใช้ภาษาเป็นสื่อบรรยายวิพากษ์วิจารณ์ศิลปะ แสดงความคิดเห็นอย่างมีหลักเกณฑ์และเหตุผลในการวิเคราะห์งาน

ศิลปะ เป็นประสบการณ์การสร้างสรรคที่สำคัญยิ่ง (มะลิฉัตร เอื้ออนันท์. ม.ป.ป. : 8)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ทำงาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความคิดเห็นว่า งานที่ปฏิบัติอยู่ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะศิลปะ มนุษย์ และสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด เมื่อสภาพสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลง ใหม่ รวมทั้งมีคุณภาพออกสู่สังคมและสอดคล้องกับหลักฐานความเชื่อทางการศึกษาศิลปะ ทุกวิชาในระดับอุดมศึกษา ที่ว่า ผู้เรียนมีความสามารถเฉพาะตัว มีความคิดสร้างสรรค์ เป็นของตนเอง หากได้รับการฝึกฝนปฏิบัติในวิชาชีพที่สนใจ ก็จะศึกษาศิลปะจนเกิดทักษะ เป็นความเคยชินทางการคิดที่ถูกต้อง สามารถสร้างสรรค์วิชาชีพใหม่สำหรับตนเองและ สังคมได้ (อารี สุทธิพันธุ์. 2530 : ไม่มีเลขหน้า)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการทำงานและความต้องการในการทำงาน ผู้ สำเร็จการศึกษามีความต้องการฝึกทักษะสำหรับการปฏิบัติงาน และการศึกษาค้นคว้ารู้ เพิ่มเติมในระหว่างปฏิบัติงาน เมื่อสภาพสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลง และเทคโนโลยีได้เข้า มามีบทบาทต่อสภาพเศรษฐกิจ สังคมไทย ซึ่งการศึกษาปัจจุบันยอมรับว่า สิ่งแวดล้อมมี บทบาทและมีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์อย่างมาก บุคคลที่ไม่ค้นคว้าหาความรู้เพิ่ม เติมในทางต่าง ๆ ย่อมทำให้ล้าหลังไม่ทันต่อสภาพความเปลี่ยนแปลงอุปสรรคทั้งกลางวัน อาจส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อม ทางตรงอาจตกงาน ทางอ้อมอาจทำให้การปฏิบัติงาน ค่อยกว่าคุณภาพของการ แะจากการสำรวจพบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาประสบปัญหาด้าน ผลของการปฏิบัติงานคือนอกจากคุณภาพของการเป็นค่าเฉลี่ยต่ำสุด รองลงมาคือการใช้ ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เป็นเพราะความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษา สอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานที่รองรับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาความคึกเหินของผู้บังคับบัญชา ผู้ร่วมงาน และครู-อาจารย์ ที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะและไทยวิจิตรศิลป์ในด้านความรู้ ความสามารถด้านทักษะวิชาชีพ บุคลิกภาพ (เพื่อโรงเรียนจะได้ผลิตผู้สำเร็จการศึกษา ได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน)
2. ควรได้มีการศึกษาความคึกเหินของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่และที่สำเร็จการศึกษาแล้วที่มีต่อความคึกเหินของหลักสูตรในระดับต่าง ๆ

ဘဝကုမ္ပဏီ

บรรณานุกรม

- การฝึกหัดครู, กรม. "การศึกษามูลฐานสำเร็จการศึกษาจากสถาบันการฝึกหัดครูที่สอนในระดับประถมศึกษา," ใน รายงานการวิจัยในโครงการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2522.
- การศึกษาเอกชน, สำนักงาน. จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาประเภทอาชีวศึกษา (หลักสูตรปวช., ปวท., ปวส.) ในโรงเรียนเอกชน. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2527.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่หก พ.ศ. 2530 - 2534. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ม.ป.ป.
- คณะนักศึกษฝึกหัดครู. การศึกษามูลฐานเฝ้าวิทยาลัยเทคนิคกรุงเทพ พ.ศ. 2496 - 2504. รายงานการวิจัยเพื่อรับประกาศนียบัตรประโยคมัธยมอาชีวศึกษาและการศึกษาพิเศษ กรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2505.
- จินตนา ไหมชะเวส. การประเมินหลักสูตรพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์ โรงพยาบาลรามารักษ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อักสำเนา.
- จิรา เจือศิริศักดิ์. การศึกษามูลฐานสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนพยาบาลและอนามัย คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514. อักสำเนา
- จันทนา แซสุวรรณ. การศึกษามูลฐานบัณฑิตศึกษาวชิราวุธศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อักสำเนา.

ชอวบ กินาวงศ์. การติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา
ทั้งแปดปีการศึกษา 2509 - 2511 ในโรงเรียนประถมศึกษา ภาคการศึกษา 11.

วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514. อักสำเนา.

ชูใจ ศรีวัชร และชนุ แสงศักดิ์. "สภาพการณ์อาชีวศึกษาระหว่างปี 2510 - 2516,"
รวมบทความอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิทยากร, 2517.

ทวีป ศิริวิทย์. การติดตามผลบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516. อักสำเนา.

ทิพวรรณ ยิ้มสวัสดิ์. การติดตามผลทบบัณฑิตสาขาจิตวิทยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.

ทศนา แชนมณ. "การประเมินผลหลักสูตร," วิทยาสาร. 27(3) : 14 - 18 ;
กันยายน 2519.

ไทยวิจิตรศิลป์, โรงเรียน. ทะเบียนโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์. กรุงเทพฯ : โรงเรียน
ไทยวิจิตรศิลป์, 2517. อักสำเนา.

บุญจิกต์ ณ ลำเลียง. การสำรวจการทำงานของบัณฑิตทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาบริหารทางการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512. อักสำเนา.

บุญชัย บุญวิรัตน์. การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตปริญญาโทที่สำเร็จการศึกษา
จากวิทยาลัยการศึกษา ทั้งแปดปีการศึกษา 2500 - 2515 : ทักษะคติของ
ผู้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัย
วิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517. อักสำเนา.

บุศรินทร์ ปัทมาคม. แนวนโยบายอาชีวศึกษากับภาวะการณ์ของประเทศไทย. กรุงเทพฯ :
ศูนย์ศึกษา, 2527.

พงศ์ศักดิ์ วรสุนทรโรตถ. ศึกษาธิการเขตและศึกษาธิการจังหวัด จะให้บริการทางวิชาการ แก่โรงเรียนอาชีวศึกษาได้อย่างไร. รวมบทความอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์วิทยากร, 2517.

โกศลย์ ว่องกลกร เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, สาสึก หิมวัณนบรรเทิง เป็นผู้สัมภาษณ์ ที่ โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์ กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2530.

บุพา อุดมศักดิ์. "ข้อคิดในการศึกษาค้นคว้าเพื่อปรับปรุงหลักสูตร," คณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ. 7 : 18 - 34 ; พฤศจิกายน 2515.

ฉนวน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2528.

ฉกาพร รวีรัฐ. การศึกษาค้นคว้าวิจัยทางเศรษฐศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อักษรสำเนา.

วรรณรัตน์ บวรศิริ. การศึกษาค้นคว้าสู่การวิจัยการศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, ม.ป.ป. อักษรสำเนา.

วิชัย วงศ์ใหญ่. พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2523.

วิชาการ, กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือหลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ยุทธศึกษาทหารบก, 2518.

. หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์โรงเรียนสารพิทักษ์, 2518.

วิรัตน์ พิษณุไพบูลย์. ความเข้าใจศิลปะ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2528.

วิไลวรรณ เจริญพงษ์. การศึกษาค้นคว้าการปฏิบัติงานของบัณฑิตศึกษาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2515. อักษรสำเนา.

- ศศิธร สิงหลชาติ. การศึกษามูลค่านักเรียนที่สำเร็จอาชีวศึกษา (ม.ศ. 6) จากสถานศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. อักส์นา.
- ศรีภาณุจน์ สีมากุล. อาชีวศึกษากับความต้องการของสังคม. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517.
- สงม ลักษณะ. "แนวความคิดบางประการเกี่ยวกับหลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตร และการวิจัย," การวัดผลการศึกษา. 1 : 79 ; พฤษภาคม - สิงหาคม 2523.
- สมชัย วุฒิปรีชา. "แผนพัฒนาการศึกษาชาติส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอย่างไร," งานกรีฑาศิลปกรรมนักเรียน. 2515.
- สมปอง สุขเยี่ยม. การศึกษามูลค่าการประกอบอาชีพและการศึกษาของนักเรียนพณิชยการรุ่นที่ 2504. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2506.
- สุจริก เขียวชอบ. ประมวลบทความเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521.
- สุนิศา ไชยนันท์. การศึกษามูลค่าการศึกษาของยุวชนรัฐบาลไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. อักส์นา.
- เสริมจิก ชูพินิจ. การสำรวจการทำงานของบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : แผนกวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2514. อักส์นา.
- อรรณพ เขียวถาวร. การศึกษามูลค่านักเรียนที่สำเร็จหลักสูตรระยะสั้นจากโรงเรียนสารพัดช่างชนบท รุ่นปีการศึกษา 2508 (วันที่ 16 - 17). วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512. อักส์นา.

อาชีวศึกษา, กรม. การวิเคราะห์จำนวนผู้สำเร็จอาชีวศึกษาประจำปีการศึกษา 2528

ในสถาบันกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน
กรมอาชีวศึกษา, 2529. อักสำเนา.

_____. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เลขที่ 795/2524. ขอเปลี่ยนแปลงเวลาทำการสอน. ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2524.

อารี สุทธิพันธุ์. "ศึกษาศิลปะและศิลปศึกษา," ทัศนศิลป์ไทย-จีน. กรุงเทพฯ :
ภาควิชาศิลปและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2530.

เอกราช อุดกระ. การศึกษามูลค่าการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี
วิชาเอกอุตสาหกรรมศิลป์. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อักสำเนา.

Arbuokle, Dugald S. Student Personnel Service in Higher Education.
New York : McGraw-Hill Book Company, Inc., 1953.

Barella, Richard Vincent. "A Follow-up Study of Graduates Service
Assistant Who Received a Master's Degree in Industrial Education
From Ball State University," Dissertation Abstracts
International. Vol. 36, No. 8. February, 1976.

Beauchamp, George A. Curriculum Theory. Welmetle, Illinois : The
Kagg Press, 1975.

Berdie Ralph F. and others. Testing in Guidance and Counseling.
New York : McGraw-Hill Book Company, Inc., 1963.

Booth, Edward McFarland. "A Follow-up Study of Alumni Who Completed
Programs in the College of Education at the University of Georgia,"
Dissertation Abstracts International. Vol. 31, No. 12 June, 1971.

Carner, Brother Carey. "A Follow-up Study of Electronic Terminal
Curriculum in Maryland Junior College for Three Entering Terms :
Fall 1964, Spring 1965 and Fall 1965," Dissertation Abstracts
International. Vol. 31, No. 3 September, 1970.

Deam, Thomas Everett. "Practice and Opinions Related to Follow-up
Study by Public Junior Colleges," Dissertation Abstracts
International. Vol. 31, No. 2 August, 1970.

- Erickson, Clifford E. A Basic Test for Guidance Workers. New Jersey Cliffs, Inc., 1947.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book Company, 1973.
- Koats, Daphe M. "Back in Asia," A Follow-up Study of Australian-Trained Asia Students, The Australian National University. Canberra: The Australian National University, 1969.
- Lefever, Wetty D. ; Turrel, Archie M. ; and Weitzel, Henry I. Principles and Techniques of Guidance. New York : The Ronald Press Company, 1950.
- Norris, Willa ; Zeran, Franklin R. ; and Hatch, Raymond N. The Information Service in Guidance. Chicago : Ran McNally & Company, 1960.
- Stoop, Emery, and Wahlguist, Gunnar I. Principles and Practices in Guidance. New York : McGraw-Hill Book Company, 1985.
- Stufflebeam. Education Evaluation and Dicision Making. Itasea, Illinois : F.E. Peacock Publisher, 1971.
- TABA Hilda. Curriculum Development : Theory and Practice. New York : Harcourt, 1962.
- Tawney, David. Curriculum Evaluation Today : Trends and Implications School Council Research Studies. London : Macmillan Education, 1976.

חננוטחרת

โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์

พฤษภาคม 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลป์ประยุกต์

ด้วย นายสาธิต ทิมวัฒนบรรเหิง อาจารย์โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์ ได้ศึกษาค้นคว้าการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลป์ประยุกต์ ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์" ทางโรงเรียนพิจารณาแล้วเห็นว่า การวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษารุ่นต่อ ๆ ไปให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงานให้มากยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอให้ท่านได้โปรดให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามที่ส่งมาพร้อมจดหมายนี้ด้วย โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์หวังในความร่วมมือจากท่านที่จะให้การสนับสนุนผู้วิจัย โดยการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(น.อ. โภคัย วงศ์สิกร)

ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์

โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์

โทร. 5132703

โรงเรียนไทยวิจิตรศิลปอาชีวะ

กันยายน 2531

เสนอ ท่านผู้สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนไทยวิจิตรศิลปอาชีวะ

เนื่องด้วยข้าพเจ้ากำลังวิจัยเรื่อง "การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์โรงเรียนไทยวิจิตรศิลปอาชีวะ" ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2527, 2528 และ 2529 รวม 3 รุ่น ผลของการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลปอาชีวะที่สอบถามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการในค่านหลักสูตร ความคิดเห็นต่อเนื้อหาวิชา และความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน และสภาพปัญหาทาง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับท่าน เป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถามนี้ ข้าพเจ้าจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่านในการตอบแบบสอบถามดังกล่าว ความความเป็นจริงและความรู้สึกของท่านมากที่สุด หวังโดยไม่ท้อถอยของชื่อของท่าน และผู้วิจัยขอรับรองว่าค่าตอบแทนของท่านจะเป็นความลับ และข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการวิจัยเป็นส่วนรวมเท่านั้น จะไม่เป็นผลเสียหายแก่ท่านและสถาบัน (หน่วยงาน) ที่ท่านศึกษาแต่อย่างใด

เมื่อตอบแบบสอบถามฉบับนี้เสร็จแล้ว กรุณาพิมพ์และเขียนเฉพาะแบบสอบถามเท่านั้น ส่งไปให้ข้าพเจ้า ภายในวันที่ 30 กันยายน 2531 โดยทางไปรษณีย์ ซึ่งข้าพเจ้าได้ติดแสกมป์สำหรับส่งมาให้เรียบร้อยแล้ว ซึ่งอยู่ด้านหลังของแบบสอบถามแนบสุดท้าย

ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งในการให้ความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายสาธิต ทิมวัฒนบรรเทิง)

นิสิตปริญญาโท บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถาม

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ เป็นแบบสอบถามเพื่อการศึกษาความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิจิตรศิลป์และสาขาศิลปประยุกต์ ของโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์ อาชีวะ ปีการศึกษา 2527 - 2529 โดยแบบสอบถามได้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาในตำแหน่ง

2.1 หลักสูตร

2.2 เนื้อหาวิชา

2.3 การเรียนการสอน

2.4 สภาพการทำงาน ปัญหาและความต้องการในการทำงาน (เฉพาะผู้ที่ปฏิบัติงานแล้ว)

ในการตอบแบบสอบถามฉบับนี้ ขอให้ท่านตอบตรงความเป็นจริงหรือตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด โดยการกาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หรือกรอกข้อความให้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้วแต่กรณี

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ

1. เพศ 1 ☐ ชาย 2 ☐ หญิง

2. อายุ.....ปี

3. สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์อาชีวะ เมื่อปีการศึกษา

1. ☐ 2527

2. ☐ 2528

3. ☐ 2529

4. สาขาวิชาที่ท่านสำเร็จ

1. ☐ สาขาวิจิตรศิลป์
2. ☐ สาขาศิลปประยุกต์

5. ในปัจจุบันท่าน

1. ☐ วางงาน (ในกรณีที่ท่านว่างงาน โปรดข้ามไปตอบเฉพาะข้อ 10)
2. ☐ ประกอบอาชีพ (โปรดตอบข้อ 6 - 9)
3. ☐ ศึกษาต่อ (โปรดระบุสาขาวิชา ระดับ และสถาบันที่ท่านศึกษา)
.....
4. ☐ ประกอบอาชีพและศึกษาต่อ (ในกรณีที่ท่านประกอบอาชีพและศึกษาต่อ
ควบคู่ไปพร้อมกัน โปรดตอบข้อ 6 - 9)

6. ในกรณีที่ท่านประกอบอาชีพ หน่วยงานที่ท่านสังกัดคือ

1. ☐ รัฐบาล
2. ☐ รัฐวิสาหกิจ
3. ☐ อาชีพอิสระ
4. ☐ เอกชน

7. รายได้ประจำของท่านคือ

1. ☐ มากกว่า 2,000 บาท
2. ☐ ระหว่าง 2,000 - 3,000 บาท
3. ☐ ระหว่าง 3,000 - 4,000 บาท
4. ☐ ระหว่าง 4,000 - 5,000 บาท
5. ☐ สูงกว่า 5,000 บาทขึ้นไป

8. ระยะเวลาระหว่างจบการศึกษากับการทำงาน

1. ☐ น้อยกว่า 6 เดือน
2. ☐ 6 เดือน - 1 ปี
3. ☐ มากกว่า 1 - 2 ปี
4. ☐ มากกว่า 2 ปีขึ้นไป

9. ระยะเวลาที่ทำงานปฏิบัติงาน (นับจากเริ่มการทำงาน)

1. ☐ ต่ำกว่า 1 ปี
2. ☐ 1 - 2 ปี
3. ☐ มากกว่า 2 - 3 ปี
4. ☐ มากกว่า 3 ปีขึ้นไป

10. กรณีที่ลาออกจากงาน สาเหตุเนื่องจาก

1. ☐ ไม่ทำงานที่ตกลง
2. ☐ ยากประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ตรงกับวุฒิที่สำเร็จ
3. ☐ รอเรียกบรรจุเข้าทำงานจากหน่วยงานที่สมัคร
4. ☐ มีความรู้ความสามารถไม่เพียงพอ
5. ☐ ศึกษาต่อ
6. ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้สำเร็จการศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหาวิชา การเรียน การสอน สภาพการทำงาน ปัญหาและความต้องการในการทำงาน

2.1 ด้านหลักสูตร ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมีความสัมพันธ์กับ สภาพของสังคม _____					
2. ความสัมพันธ์ระหว่างจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กับเนื้อหาวิชา _____					
3. ความสัมพันธ์ของเนื้อหาวิชากับกระบวนการ เรียนการสอน _____					
4. หลักสูตรสอดคล้องกับรายวิชา _____					
5. ความยืดหยุ่นของหลักสูตร _____					
6. หลักสูตรเน้นภาคทฤษฎี _____					
7. หลักสูตรได้เน้นการฝึกภาคปฏิบัติและการนำ ไปใช้ _____					
8. หลักสูตรมีความสัมพันธ์กับงานอาชีพในสภาพ ปัจจุบัน _____					
9. กระบวนการเรียนการสอนเน้นให้มีความคิด สร้างสรรค์ _____					
10. ความสัมพันธ์ของหลักสูตรกับวิชาแกนวิชาชีพ _____					
11. ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาแกนวิชาชีพกับ วิชาชีพเฉพาะสาขา _____					
12. ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาบังคับร่วมกับ วิชาสัมพันธ์ _____					
13. ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาชีพเลือกกับ วิชาเลือกเสรี _____					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14. ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาเฉพาะสาขา กับการประกอบอาชีพ _____					
15. ความสัมพันธ์ของหลักสูตรวิชาเฉพาะสาขา กับการศึกษาก่อน _____					

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

2.2 คำนวณเนื้อหา ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด
ของเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรที่ท่านได้ศึกษา

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาสามัญ _____					
2. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาชีพ _____					
3. ความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาเลือกเสรี _____					
4. เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของ หลักสูตร _____					
5. เนื้อหาของวิชาต่าง ๆ ควรมีความสัมพันธ์ และ สอดคล้องกัน _____					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6. เนื้อหาวิชาสัมพันธ์กับภาคทฤษฎี					
7. เนื้อหาวิชาสัมพันธ์กับภาคปฏิบัติ					
8. เนื้อหาวิชามีความเหมาะสมกับสภาพสังคม					
9. ควรปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี					
10. เนื้อหาวิชามีความสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนการสอน					
11. เนื้อหาวิชาควรเน้นให้ผู้เรียนสามารถประกอบอาชีพได้ด้วยตนเอง					
12. เนื้อหาวิชาควรมีความยืดหยุ่น					

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

2.3 ด้านการเรียนการสอน ความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความเหมาะสมใน
 ด้านการเรียนการสอน ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. ผู้สอนมีความสามารถในเนื้อหาวิชา อย่างแท้จริง					
2. ผู้สอนมีมนุษยสัมพันธ์กับนักเรียน					
3. ผู้สอนมีความกระตือรือร้นในการสอน					
4. อุปกรณ์การสอนเหมาะสมกับเนื้อหา วิชาและเวลาที่สอน					
5. การสอนมีการเลือกใช้กิจกรรมการ เรียนการสอนที่เหมาะสม					
6. มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วม ในการเรียนการสอน					
7. สถานที่เรียนมีความเหมาะสมกับสภาพ การเรียนการสอน					
8. อาจารย์ผู้สอนมีการเตรียมการสอนเป็น อย่างดี					
9. โรงเรียนมีความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ ในการฝึกงานหรือการฝึกภาคปฏิบัติ					
10. โรงเรียนมีระเบียบวินัยที่เหมาะสม					
11. สภาพการเรียนการสอนมีความเหมาะสม กับความพร้อมของนักเรียน					
12. การเรียนการสอนควรเน้นทฤษฎี					
13. การเรียนการสอนควรเน้นปฏิบัติ					

ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
14. การเรียนการสอนควรเน้นการฝึก ปฏิบัตินอกสถานที่ _____					
15. ควรมีการสอนแบบบูรณาการเนื้อหาวิชา สามัญและวิชาชีพ _____					
16. อาจารย์ผู้สอนมีวิธีการวัดผลและประเมิน ผลที่เหมาะสมกับลักษณะวิชา _____					

ความคิดเห็นอื่น ๆ.....

.....

.....

.....

2.4 สภาพการทำงาน ปัญหา และความตึงเครียดในการทำงาน (เฉพาะผู้ที่ได้
ปฏิบัติงานแล้ว)

2.4.1 สภาพการทำงาน ความคิดเห็นของท่านที่เกี่ยวกับสภาพการทำงาน

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความรู้ที่เรียนมามีประโยชน์ในการปฏิบัติงาน					
2. การฝึกทักษะจากโรงเรียนเพียงพอกับการ ทำงาน _____					

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. เนื้อหาที่เรียนมาเหมาะสมในการทำงาน					
4. สภาพการทำงานเหมาะสมกับความสามารถของท่าน					
5. การฝึกทักษะจากโรงเรียนทำให้ท่านสามารถปฏิบัติงานได้					
6. ท่านสามารถตัดสินใจในการทำงานได้					
7. งานที่ปฏิบัติอยู่ก่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์					
8. วิชาที่เรียนสัมพันธ์กับการปฏิบัติงาน					
9. เพื่อนร่วมงานมีความคิดเห็นในทางที่ดีต่อสถาบันที่ท่านสำเร็จมา					

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

2.4.2 บัญหาในการทำงาน ความคิดเห็นของท่านที่เกี่ยวข้องกับ

สภาพปัญหาในการทำงาน

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในการปฏิบัติงาน					
2. คำนมบุญสัมพันธ์					
3. การปรับปรุงสภาพความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีตลอดเวลา					
4. การใช้ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงาน					
5. การมีอิสระในการวางแผนในการปฏิบัติงาน					
6. ความสามารถในการวางแผนในการปฏิบัติงาน					
7. ผลของการปฏิบัติงานที่น้อยกว่าคุณภาพของการ					
8. การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในระหว่างปฏิบัติงาน					
9. มีความต้องการฝึกทักษะสำหรับการปฏิบัติงาน					

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

2.4.3 ความต้องการในการทำงาน ความคิดเห็นของท่านที่

เกี่ยวกับความต้องการในการทำงาน

ข้อความ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับงานที่ปฏิบัติ เพิ่มเติม 2. การศึกษาทอในระดับที่สูงขึ้น 3. การแสดงผลงานให้ปรากฏต่อสาธารณะชน 4. ความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน 5. การฝึกทักษะเกี่ยวกับสมรรถภาพในการ ปฏิบัติงาน 6. การฝึกทักษะด้านภาษาต่างประเทศ					

ความคิดเห็นอื่น ๆ

.....

.....

.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นายสาธิต หิมวัธนบรรเทิง

เกิด วันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2499 ที่กรุงเทพฯ

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2521 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนเพาะช่าง

พ.ศ. 2525 กศ.บ. (วิชาเอกศิลปศึกษา วิชาโทเทคโนโลยี) จาก
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

พ.ศ. 2531 กศ.ม. (ศิลปศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2522 - 2532 โรงเรียนไทยวิจิตรศิลป์

ผลงานพิเศษ

สร้างสรรค์งานศิลปะอยู่เสมอ